

SMB-OK project

Onderzoeksbevindingen fase 1

SMB-OK project

Onderzoeksbevindingen fase 1

dossier W2024-01-001
registratienummer MD-WR2005.0029
versie definitief

januari 2005 / eindrapport fase 1

INHOUD	BLAD	
1	INLEIDING	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Leeswijzer	3
2	OPZET VAN HET ONDERZOEK	4
2.1	Opzet van het totale onderzoek	4
2.2	Doel fase 1	5
2.3	Vragen fase 1	5
2.4	Onderzoekswijze fase 1	6
3	EVALUATIE	8
3.1	Introductie onderzochte toetsen	8
3.2	Toetsing aan procedurele eisen	10
3.3	Toetsing aan inhoudelijke eisen	13
3.4	Bevindingen ten aanzien van plan- en besluitvormingsproces	16
3.5	Bevindingen ten aanzien van projectmatige aspecten	17
4	WORKSHOP	18
4.1	Introductie workshop	18
4.2	Reikwijdte en abstractieniveau van de SMB	18
4.3	De kwaliteitsborging van de SMB	19
4.4	De verhouding tussen SMB en opvolgend MER	20
5	COLOFON	22

BIJLAGE 1: FACTSHEETS FASE 1

BIJLAGE 2: VERSLAG WORKSHOP FASE 1

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op 21 juli 2001 is een nieuwe Europese richtlijn in werking getreden, te weten richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's. In Nederland wordt deze richtlijn aangeduid als de richtlijn Strategische Milieubeoordeling (SMB). Deze richtlijn is bedoeld om milieueffecten van plannen en programma's tijdens de voorbereiding ervan in beeld te brengen in de vorm van een milieurapport.

De Europese richtlijn diende in Nederland op 21 juli 2004 te zijn geïmplementeerd in wetgeving. Dit is niet gebeurd en daarom is sinds 21 juli 2004 rechtstreekse werking van de richtlijn ontstaan. Het wetsvoorstel ter implementatie is eind september 2004 naar de Tweede Kamer gestuurd. Mede omdat de Europese richtlijn nog niet is geïmplementeerd in Nederlandse wetgeving bestaan over de invulling ervan voor de provincies veel onduidelijkheden. Daarom is in het kader van het Interprovinciaal Milieuprogramma (IPM) een project opgestart met de titel "SMB-OK. Naar een heldere invulling van de provinciale rol bij de uitvoering van de Strategische Milieubeoordeling" (SMB-OK project).

Het SMB-OK project valt uiteen in twee fasen: een evaluatie van een drietal uitgevoerde "SMB-achtige" toetsen (fase 1) en een evaluatie van een vijftal lopende "echte" SMB-toetsen (fase 2).

1.2 Leeswijzer

Dit rapport bevat de resultaten van fase 1 van het SMB-OK project.

Hoofdstuk 2 geeft de opzet van het onderzoek weer. Eerst wordt kort ingegaan op het totale onderzoek (fase 1 en 2) om vervolgens te focussen op fase 1. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van de evaluatie van de drie "SMB-achtige" toetsen besproken. In hoofdstuk 4 zijn de belangrijkste bevindingen van de over fase 1 gehouden workshop opgenomen.

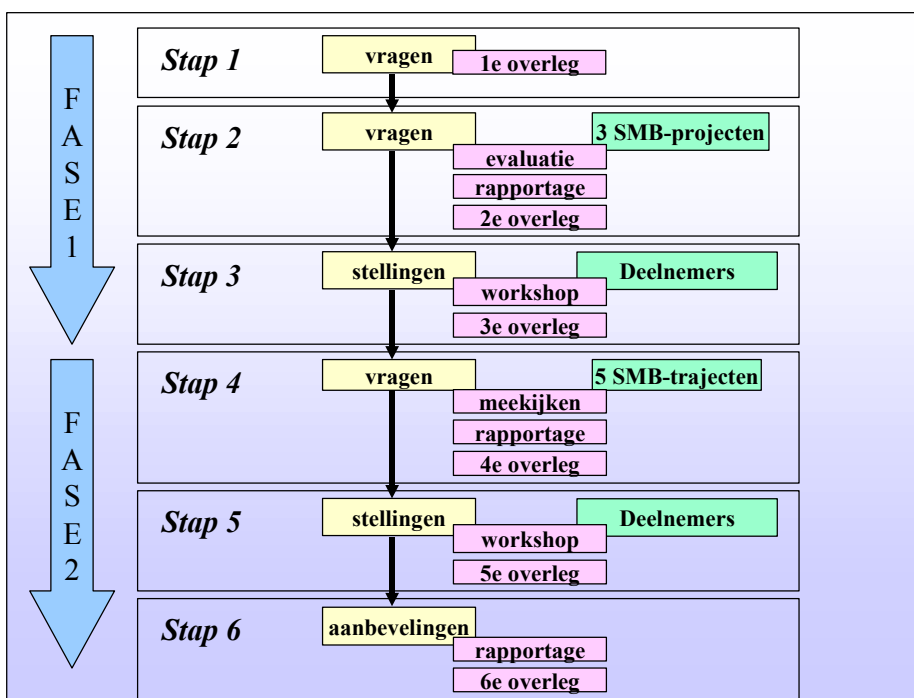
Bijlage 1 bevat de factsheets van de drie "SMB-achtige" toetsen. Het verslag van de workshop vormt bijlage 2.

2 OPZET VAN HET ONDERZOEK

2.1 Opzet van het totale onderzoek

Rode draad

De juiste antwoorden krijgt men enkel als men de juiste vragen stelt. De wijze van onderzoek hangt daarbij sterk af van de vragen en het soort antwoorden dat men zoekt. De opzet van het onderzoek is verbeeld in onderstaande figuur. Het werken aan vragen en onderzoekwijze vormt een rode draad door het gehele onderzoek. Begonnen wordt met een aantal vragen. Gaandeweg het onderzoek worden deze verder verfijnd en toegesneden, bijvoorbeeld in de vorm van stellingen voor de workshops. Het SMB-OK project zal uiteindelijk uitmonden in een aantal aanbevelingen.

Fase 1 en 2

Zoals in de inleiding aangegeven valt het SMB-OK project uiteen in twee fasen. Fase 1 betreft een evaluatie van een drietal reeds uitgevoerde “SMB-achtige” toetsen. De centrale vraag hierbij is in hoeverre deze voldoen aan de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel ter implementatie. In fase 2 wordt een vijftal lopende “echte” SMB-toetsen onderzocht op procedurele, inhoudelijke, proces- en projectmatige aspecten.

2.2 Doel fase 1

Doel van fase 1 is te evalueren of en zo ja in hoeverre een drietal reeds uitgevoerde “SMB-achtige” toetsen voldoet aan de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel ter implementatie. Het gaat om de volgende toetsen:

- Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord (provincie Noord-Holland);
- Milieutoets Structuurplan Almere (gemeente Almere);
- Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam (Projectorganisatie Mainportontwikkeling Rotterdam).

Voor de duidelijkheid wordt opgemerkt dat de drie bovenstaande “SMB-achtige” toetsen ruim voor het ingaan van de rechtstreekse werking van de Europese richtlijn zijn uitgevoerd. Deze stonden dan ook “los” van SMB.

In fase 2 wordt een vijftal lopende “echte” SMB-toetsen onderzocht op procedurele, inhoudelijke, proces- en projectmatige aspecten. Met name proces- (bijvoorbeeld doorwerking van de SMB) en projectmatige (bijvoorbeeld kosten) aspecten vragen om een ex post evaluatie. Op dit moment (eind 2004) is niet bekend in hoeverre in fase 2 over afgeronde SMB-toetsen kan worden beschikt. Een aantal van de vragen voor fase 2 is daarom meegenomen in fase 1. Doel van fase 1 is dus ook om proces- en projectmatige aspecten van de drie reeds uitgevoerde “SMB-achtige” toetsen te evalueren.

2.3 Vragen fase 1

De vragen van fase 1 zijn geordend in vier categorieën:

1. Procedure;
2. Inhoud milieurapport;
3. Plan- en besluitvormingsproces;
4. Projectmatige aspecten.

Categorie 1 en 2 betreft een toetsing in hoeverre de drie uitgevoerde toetsen voldoen aan de eisen uit de Europese richtlijn en uit het Nederlandse wetsvoorstel ter implementatie van deze richtlijn. Bij categorie 3 wordt vooral naar de meerwaarde van de drie uitgevoerde toetsen in de plan- en besluitvorming gekeken. Binnen categorie 4 wordt een aantal projectmatige zaken van de uitgevoerde toetsen in beeld gebracht: kosten, organisatie en planning.

Vragen procedure

- Voor welk besluit is de toets uitgevoerd en valt het programma/plan in principe onder de SMB-werkingsfeer?
- Is het voornemen om de toets uit te voeren bekend gemaakt?
- Zijn de reikwijdte en de diepgang van het milieuraapport (vooraf) expliciet benoemd? Zo ja, wie en wanneer heeft dit bepaald en hoe is dit gebeurd?
- Was inspraak mogelijk? Zo ja, op welke momenten en van wie?
- Is de Commissie voor de milieueffectrapportage betrokken bij de toets? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wel en hoe is de Commissie betrokken?
- Is bij het besluit gemotiveerd wat met de resultaten van de toets is gedaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wel en hoe is dit gedaan?
- Zijn andere bestuursorganen en partijen betrokken? Zo ja, welke, wanneer en waarover?

Vragen inhoud milieuraapport

- Is de doelstelling van het plan/programma, en het verband met andere relevante plannen en programma's, expliciet in het milieuraapport opgenomen?
- Is de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het milieu in beeld gebracht?
- Zijn alle effecten zoals genoemd in de richtlijn en het wetsvoorstel in beeld gebracht? Zo nee, waarom niet?
- Zijn alternatieven in beeld gebracht?
- Hoe zijn de overige eisen met betrekking tot de inhoud van het milieuraapport uit de richtlijn en het wetsvoorstel ingevuld (monitoring, samenvatting, maatregelen, etc.)?

Vragen plan- en besluitvormingsproces

- Is de toets betrokken bij de *besluitvorming*? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe vond dit plaats en wat zijn bereikte resultaten?
- Is de toets betrokken bij de *planvorming*? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe vond dit plaats en wat zijn bereikte resultaten?
- Past de toets qua abstractieniveau bij het plan- en besluitvormingsproces? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet?

Vragen projectmatige aspecten

- Wat heeft de toets gekost?
- Hoe was de toets georganiseerd?
- Wat was de doorlooptijd van de toets?

2.4 Onderzoekswijze fase 1

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de eindrapporten van de drie toetsen doorgenomen en daarnaast is een aantal interviews gehouden: met de projectleider van de Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord, met de projectleider van de Milieutoets Structuurplan Almere en met een projectmedewerker van de Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam. Hier en daar zijn nog aanvullende rapporten geraadpleegd.

In bijlage 1 zijn op factsheets de gestelde vragen beantwoord voor de drie uitgevoerde “SMB-achtige” toetsen. Bij elke vraag zijn de gehanteerde bronnen opgenomen.

3 EVALUATIE

3.1 Introductie onderzochte toetsen

De in fase 1 onderzochte drie “SMB-achtige” toetsen zijn:

- Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord (provincie Noord-Holland);
- Milieutoets Structuurplan Almere (gemeente Almere);
- Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam (Projectorganisatie Mainportontwikkeling Rotterdam).

Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord

Het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord beschrijft wat er met de ruimte in Noord-Holland Noord mag gebeuren tot het jaar 2030. Het betreft een streekplan en is een op hoofdlijnen sturende visie voor de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen op de lange termijn.

Om tot het Ontwikkelingsbeeld te komen heeft de provincie Noord-Holland allereerst vier scenario's uitgewerkt die voortbouwen op verschillende maatschappelijke trends. Na discussie met de regio zijn uit deze vier scenario's twee nieuwe realistische scenario's ontwikkeld: Ruimte Geven en Ruimte Sparen. Om van deze twee scenario's tot het uiteindelijke Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord te komen is onder andere een Integrale Toets uitgevoerd.

In de Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord heeft een integrale beoordeling (milieu, economie en sociaal-cultureel) van de twee scenario's Ruimte Geven en Ruimte Sparen plaatsgevonden via drie sporen:

1. Hoe scoren de twee scenario's ten opzichte van de negen kernopgaven voor Noord-Holland Noord (bijvoorbeeld “Op peil houden voorzieningenniveau in kleine kernen”)?
2. Wat is de interne consistentie van de twee scenario's?
3. Hoe scoren de twee scenario's op een aantal inhoudelijke onderwerpen (bijvoorbeeld “biodiversiteit”) en richting realisatie (bijvoorbeeld “faseerbaarheid”)?

Kortom, de Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord brengt de milieu-, economische en sociaal-culturele effecten in beeld van de twee scenario's Ruimte Geven en Ruimte Sparen. Mede op basis hiervan is het ontwerp-Ontwikkelingsbeeld opgesteld.

Milieutoets Structuurplan Almere

De gemeente Almere heeft een goede milieukwaliteit hoog in het vaandel staan. Om die reden zijn de ruimtelijke keuzen in het ontwerp-structuurplan getoetst op hun gevolgen voor het milieu: de Milieutoets Structuurplan Almere. Het gaat daarbij om twee verschillende situaties. In de eerste plaats de situatie die in 2010 ontstaat als het ontwerp-structuurplan wordt uitgevoerd, niet meer en niet minder. Daarnaast zijn ook de milieugevolgen beoordeeld van een extra kwaliteitsimpuls voor Almere in 2010, ofwel de situatie 2010+. Deze impuls bestaat uit negen extra opgaven die de ruimtelijke kwaliteit in Almere moeten waarborgen en waar mogelijk verbeteren.

Tot slot zijn ook de gevolgen voor de milieukwaliteit op langere termijn (2030) in beeld gebracht aan de hand van drie groeimodellen voor een stad met 300.000 tot 400.000 inwoners.

Kortom, de Milieutoets Structuurplan Almere geeft de milieugevolgen van de keuzen in het ontwerp-structuurplan weer.

Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam

Het kabinet voorziet in de nabij toekomst een ruimtekort in het haven- en industriegebied van Rotterdam voor de sectoren deep sea containers, de daarvan afgeleide distributie en de petrochemie. Het kabinet wil dit ruimtekort oplossen en tegelijkertijd de mogelijkheden van deze ruimtelijke ontwikkelingen benutten om de kwaliteit van de leefomgeving in en rond de haven te verbeteren. Het kabinet stelt voor deze dubbele doelstelling voor het Project Mainportontwikkeling Rotterdam (PMR) te realiseren door de volgende drie deelprojecten mogelijk te maken:

- Deelproject Bestaand Rotterdams Gebied;
- Deelproject Landaanwinning;
- Deelproject 750 ha natuur- en recreatiegebied.

De besluiten die het kabinet voorstelt om deze deelprojecten ruimtelijke mogelijk te maken worden vastgelegd in deel 1 van de PKB⁺. Om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming wordt voor het opstellen van de PKB⁺ de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Dit betekent dat onder andere het Milieueffectrapport PMR (MER PMR) moet worden opgesteld (naast bijvoorbeeld een startnotitie en richtlijnen). In de Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR zijn de effecten van het deelproject 750 ha natuur- en recreatiegebied beschreven. De Deelnota MER maakt onderdeel uit van het MER PMR.

Kortom, specifiek voor het deelproject 750 ha natuur- en recreatiegebied is de Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied opgesteld. Deze Deelnota maakt onderdeel uit van het MER PMR.

In bijlage 1 zijn op factsheets de gestelde vragen (paragraaf 2.3) beantwoord voor de bovenstaande drie uitgevoerde “SMB-achtige” toetsen.

3.2 Toetsing aan procedurele eisen

De procedurele eisen in een notendop:

1. Bekendmaking van het voornemen
2. Raadpleging
3. Opstelling milieurapport
4. Tervisielegging milieurapport tegelijk met ontwerpplan
5. Inspraak milieurapport en ontwerpplan
6. Vaststelling definitief plan met motivering rol milieurapport en gegeven meningen
7. Monitoring

SMB-werkingsfeer

De vraag of er sprake is van een verplichting tot een SMB zal als eerste aan de orde komen. In het geval van de drie toetsen is deze vraag niet gesteld, omdat ze ruim voor het ingaan van de rechtstreekse werking van de Europese richtlijn zijn uitgevoerd.

De Europese richtlijn (en het Nederlandse wetsvoorstel) is van toepassing op twee soorten wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven programma's/plannen (zie factsheet 1.1):

- Programma's/plannen waarin activiteiten worden aangewezen of overwogen (dus een kader vormen voor die activiteiten) die zijn opgenomen in bijlage I en II van de richtlijnen voor m.e.r. (85/337/EEG en 97/11/EG);
- Programma's/plannen waarvoor een passende beoordeling is vereist op grond van richtlijn 92/43/EEG, de zogenaamde Habitatrichtlijn.

De drie toetsen vallen in principe onder de SMB-werkingsfeer, aangezien het bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen zijn (streekplan, structuurplan en PKB⁺) waarin in elk geval activiteiten zijn opgenomen die later m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn.

Bekendmaking van het voornemen

Op grond van de Europese richtlijn is bekendmaking niet verplicht. In het Nederlandse wetsvoorstel is opgenomen dat het bevoegd gezag het voornemen dat het een plan gaat voorbereiden bekendmaakt (zie factsheet 1.2).

De Integrale Toets Noord-Holland Noord en de Milieutoets Almere hebben dit niet gedaan. Doordat de Deelnota MER 750 ha PMR onderdeel was van de m.e.r.-procedure PMR voldoet deze wel aan deze eis: ten behoeve van PMR is de m.e.r.-procedure doorlopen en dit is op de formele wijze bekend gemaakt.

Raadpleging

Op grond van de Europese richtlijn moeten instanties met een specifieke verantwoordelijkheid op milieugebied geraadpleegd worden als een besluit wordt genomen over de reikwijdte en het detailleringniveau van de informatie in het op te stellen milieurapport. In het Nederlandse wetsvoorstel is "instanties" ingevuld met "bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen" (zie factsheet 1.3).

De reikwijdte en het detailleringniveau van de informatie in het op te stellen milieुरapport zijn bij alle drie toetsen vooraf benoemd. Bij de Integrale Toets Noord-Holland Noord en de Milieutoets Almere betrof dit echter een interne aangelegenheid (provincie respectievelijk gemeente), zonder raadpleging van relevante bestuursorganen. Bij de Integrale Toets is wel de Commissie voor de milieueffectrapportage geraadpleegd, maar dit is geen bestuursorgaan. Er is bij deze twee toetsen dus niet voldaan aan de eisen. Voor de Deelnota MER 750 ha PMR geldt dat deze onderdeel was van de m.e.r.-procedure PMR en in de startnotitie PKB⁺/m.e.r. PMR zijn reikwijdte en detailleringniveau op hoofdlijnen benoemd. Bestuursorganen konden hierop reageren. Complicatie is evenwel dat ten tijde van de startnotitie PKB⁺/m.e.r. PMR nog niet duidelijk was dat één van de in de PKB⁺ te nemen besluiten de locatie(s) en inrichting voor 750 ha natuur- en recreatiegebied zou zijn. In de startnotitie kon dit (en dat hiervoor een Deelnota MER zou worden gemaakt) dan ook niet worden vermeld. Over specifiek de inhoud van het op te stellen milieुरapport, in casu de Deelnota MER 750 ha PMR, zijn de relevante bestuursorganen dus niet geraadpleegd.

Opstelling milieुरapport

Het opstellen van het milieुरapport zal in het algemeen plaatsvinden tegelijk met de planvoorbereiding. De Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel stellen geen eisen wanneer het milieुरapport op te stellen, behalve dat milieुरapport en ontwerpplan tegelijk ter visie moeten (zie hierna).

De Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord brengt de milieu-, economische en sociaal-culturele effecten in beeld van de twee scenario's Ruimte Geven en Ruimte Sparen. Mede op basis hiervan is het ontwerp-Ontwikkelingsbeeld opgesteld. De Milieutoets Almere geeft de milieugevolgen van de keuzen in het ontwerp-structuurplan weer. Het ontwerp-structuurplan was daarbij in concept beschikbaar. Ook bij de Deelnota MER 750 ha PMR was het ontwerp-plan in concept beschikbaar. Er is dus voor verschillende momenten gekozen om de toets uit te voeren.

Tervisielegging milieुरapport tegelijk met ontwerpplan / Inspraak milieुरapport en ontwerpplan

Op grond van de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel is inspraak mogelijk op het ontwerpplan en het bijbehorende milieुरapport (zie factsheet 1.4).

De Integrale Toets Noord-Holland Noord heeft niet ter visie gelegen; er was geen inspraak mogelijk op de Integrale Toets. Op het ontwerp-streekplan Noord-Holland Noord was uiteraard wel inspraak mogelijk. De belangrijkste resultaten van de Milieutoets Almere zijn als bijlage bij het ontwerp-structuurplan Almere gevoegd. Het ontwerp-structuurplan stond uiteraard open voor inspraak (van een ieder) en op deze wijze was ook inspraak op de belangrijkste resultaten van de toets mogelijk. De eisen aan de inhoud van het milieुरapport worden behandeld in paragraaf 3.3. Omdat het deel van de toets dat ter visie is gelegd niet aan al deze eisen voldoet, is dus toch niet voldaan aan de eisen van gelijktijdige tervisielegging en inspraak. De Deelnota MER maakt onderdeel uit van het MER PMR en deze is tegelijk met het ontwerpplan (PKB⁺ deel 1) ter visie gelegd. De reacties op de PKB⁺ deel 1 en het bijbehorende MER zijn opgenomen in de PKB⁺ deel 2. Doordat de Deelnota MER 750 ha PMR onderdeel was van de m.e.r.-procedure PMR voldoet deze wel aan de eisen.

Vaststelling definitief plan met motivering rol milieurapport en gegeven meningen

Op grond van de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel moet bij de vaststelling van het plan gemotiveerd worden hoe met het opgestelde milieurapport en de gegeven meningen rekening is gehouden (zie factsheet 1.6).

Bij de vaststelling van het streekplan Noord-Holland Noord en het structuurplan Almere is niet gemotiveerd hoe met de Integrale Toets respectievelijk de Milieutoets rekening is gehouden. Bij de Integrale Toets is wel bij de vaststelling van het ontwerp-Ontwikkelingsbeeld door Gedeputeerde Staten de rol van de Integrale Toets gemotiveerd. Bij het besluit over de PKB⁺ is gemotiveerd hoe met het opgestelde MER PMR, waarvan de Deelnota MER 750 ha PMR onderdeel is, rekening is gehouden.

Monitoring

Op grond van de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel moeten de milieugevolgen van het plan geëvalueerd worden. Deze monitoring volgt pas na uitvoering van de activiteiten die in het plan zijn beschreven en waarvoor het milieurapport is opgesteld. Aangezien de activiteiten in het streekplan Noord-Holland Noord, het structuurplan Almere en de PKB⁺ PMR nog niet zijn uitgevoerd kan niet aangegeven worden of voldaan is aan de eis van monitoring.

Conclusie

Geen van de onderzochte “SMB-achtige” toetsen voldoet volledig aan de procedurele eisen. Doordat de Deelnota MER 750 ha PMR onderdeel was van de m.e.r.-procedure PMR voldoet deze bijna geheel aan de eisen.

3.3 Toetsing aan inhoudelijke eisen

De inhoudelijke eisen in een notendop:

Het milieurapport dient te bevatten:

- Schets inhoud en belangrijkste doelstellingen plan en verband met andere plannen
- Huidige situatie en autonome ontwikkeling milieu
- Milieukenmerken gebieden waarvoor de gevolgen aanzienlijk kunnen zijn
- Bestaande milieuproblemen
- Vastgestelde doelstellingen ter bescherming van het milieu en hoe hiermee rekening is gehouden
- Mogelijke aanzienlijke milieueffecten
- Voorgenomen maatregelen om aanzienlijke negatieve effecten te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen
- Schets selectie onderzochte alternatieven
- Beschrijving wijze waarop beoordeling is uitgevoerd, inclusief ondervonden moeilijkheden bij het verzamelen van informatie
- Beschrijving voorgenomen monitoringsmaatregelen
- Niet-technische samenvatting

Schets inhoud en belangrijkste doelstellingen plan en verband met andere plannen

Op grond van de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel omvat de informatie in het milieurapport een schets van de inhoud en de belangrijkste doelstellingen van het plan of programma en het verband met andere, relevante plannen en programma's (zie factsheet 2.1).

De doelstelling van het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord is de oplossing/invulling van een aantal kernopgaven. Deze zijn in de Integrale Toets Noord-Holland Noord afzonderlijk behandeld. Er is echter geen verband gelegd met andere relevante plannen. De Milieutoets Almere voldoet niet aan de eisen; de toets gaat niet in op inhoud en doelstellingen van het structuurplan en evenmin op het verband met andere plannen. De dubbele doelstelling van PMR wordt expliciet in de Deelnota MER genoemd. Tevens wordt aangegeven hoe de 750 ha natuur- en recreatiegebied zich hiertoe verhoudt: de 750 ha natuur- en recreatiegebied moet een belangrijke bijdrage leveren aan de verwezenlijking van het tweede deel van de dubbele doelstelling: het verbeteren van de leefbaarheid rond de haven. Het verband met andere relevante plannen is echter niet duidelijk gelegd.

Huidige situatie en autonome ontwikkeling milieu

Op grond van de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel omvat de informatie in het milieurapport de relevante aspecten van de bestaande situatie van het milieu en de mogelijke ontwikkeling daarvan als het plan of programma niet wordt uitgevoerd (zie factsheet 2.2).

Alle drie toetsen hebben de huidige situatie en de autonome ontwikkeling van het milieu in beeld gebracht. Dit is ook logisch, omdat om iets over de milieueffecten van een plan te kunnen zeggen een referentiesituatie nodig is. Bij de Milieutoets Almere doet zich voor de autonome ontwikkeling een complicatie voor. Autonome ontwikkeling is opgevat als de milieukwaliteit in 2010 bij uitvoering van huidig beleid en hieronder wordt het beleid in het (ontwerp-) structuurplan verstaan. De Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel verstaan onder autonome ontwikkeling de mogelijke ontwikkeling van het milieu als het plan- of programma juist niet wordt uitgevoerd. In de Milieutoets is dus geen autonome ontwikkeling in de zin van de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel beschreven. Voor de stad Almere is het overigens de vraag of er sprake kan zijn van een autonome ontwikkeling waarbij het plan- of programma niet uitgevoerd wordt; alle beschikbare ruimte in Almere is immers al (vanaf de drooglegging) vanuit het Rijk bestemd voor woningbouw.

Mogelijke aanzienlijke milieueffecten

Op grond van de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel omvat de informatie in het milieurapport de mogelijke aanzienlijke milieueffecten, bijvoorbeeld voor de biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen (zie factsheet 2.3).

Geen van de toetsen voldoet volledig aan de eisen. De Integrale Toets Noord-Holland Noord en de Deelnota MER 750 ha PMR behandelen de genoemde milieueffecten, behalve gezondheid van de mens. De Milieutoets Almere omvat geen informatie over de meeste genoemde milieueffecten.

Schets selectie onderzochte alternatieven

Op grond van de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel omvat de informatie in het milieurapport een schets van de redenen voor de selectie van de onderzochte alternatieven (zie factsheet 2.4).

Alle drie toetsen bevatten alternatieven. In de Deelnota MER 750 ha PMR is de selectie van alternatieven uitgebreid beschreven: van de uitgangssituatie voor de ontwikkeling van de alternatieven tot en met de alternatieven zelf is stap voor stap weergegeven. De Integrale Toets Noord-Holland Noord beoordeelt twee alternatieven: Ruimte Geven en Ruimte Sparen. Deze zijn het resultaat van een uitgebreid trechteringsproces dat voor de start van de Integrale Toets heeft plaatsgevonden. Dit trechteringsproces wordt in de Integrale Toets genoemd en er wordt verwezen naar enkele belangrijke documenten. De redenen voor de twee alternatieven worden niet behandeld. De Milieutoets Almere geeft geen informatie over (de redenen voor) de selectie van de onderzochte alternatieven.

Overige eisen

Ten aanzien van de overige eisen (milieukenmerken gebieden waarvoor de gevolgen aanzienlijk kunnen zijn; bestaande milieuproblemen; vastgestelde doelstellingen ter bescherming van het milieu en hoe hiermee rekening is gehouden; voorgenomen maatregelen om aanzienlijke negatieve effecten te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen; beschrijving wijze waarop beoordeling is uitgevoerd, inclusief ondervonden moeilijkheden bij het verzamelen van informatie; beschrijving voorgenomen monitoringsmaatregelen en niet-technische samenvatting) zijn de meest opvallende zaken (zie factsheet 2.5):

- Milieukenmerken gebieden waarvoor de gevolgen aanzienlijk kunnen zijn. Deze zijn in de Integrale Toets Noord-Holland Noord en de Deelnota MER 750 ha PMR bij de huidige situatie/autonome ontwikkeling beschreven;
- Bestaande milieuproblemen. Ook deze zijn in de Integrale Toets Noord-Holland Noord en de Deelnota MER 750 ha PMR bij de huidige situatie/autonome ontwikkeling beschreven. Voor de Integrale Toets geldt bovendien dat een aantal bestaande milieuproblemen in de kernopgaven vervat zit (bijvoorbeeld de kernopgave “natuurwaarden, biodiversiteit en ecologische samenhangen beschermen”);
- Vastgestelde doelstellingen ter bescherming van het milieu en hoe hiermee rekening is gehouden. Alleen de Deelnota MER 750 ha PMR bevat een apart onderdeel “beleid” met relevante doelstellingen. In alle drie toetsen vormen relevante doelstellingen de grondslag voor een aantal criteria in het toetsingskader (een internationale doelstelling is bijvoorbeeld het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen en het toetsingskader van de Integrale Toets bevat dus een criterium “CO₂-uitstoot”);
- Voorgenomen maatregelen om aanzienlijke negatieve effecten te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen. De drie toetsen hebben op een verschillende manier maatregelen ontwikkeld om negatieve effecten te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen: de Integrale Toets Noord-Holland Noord had als output onder andere een aantal “bouwstenen” om het Ontwikkelingsbeeld milieuvriendelijker te maken, de Milieutoets Almere had als output de vervolgoopgaven (kansen benutten en knelpunten oplossen) en de Deelnota MER 750 ha PMR heeft bij de ontwikkeling van de alternatieven voor de grootste knelpunten meteen andere oplossingen of maatregelen bedacht;
- Beschrijving wijze waarop beoordeling is uitgevoerd, inclusief ondervonden moeilijkheden bij het verzamelen van informatie. Alle drie toetsen beschrijven de aanpak van de beoordeling. Alleen de Deelnota MER 750 ha PMR benoemt leemten in kennis;
- Beschrijving voorgenomen monitoringsmaatregelen. Alleen de Deelnota MER 750 ha PMR bevat monitoringsmaatregelen;
- Niet-technische samenvatting. Van de Integrale Toets Noord-Holland Noord en van de Milieutoets Almere is een samenvatting gemaakt. De Deelnota MER 750 ha PMR bevat geen samenvatting. Van het MER PMR is wel een samenvatting met de belangrijkste resultaten van de Deelnota MER 750 ha PMR gemaakt.

Conclusie

Geen van de onderzochte “SMB-achtige” toetsen voldoet volledig aan de inhoudelijke eisen. De gehanteerde methodieken en aanpakken bieden misschien wel mogelijkheden om de inhoudelijke eisen in te vullen.

3.4 Bevindingen ten aanzien van plan- en besluitvormingsproces

Betrokkenheid toets bij besluitvorming

De Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel stellen geen eisen hoe de toets bij de besluitvorming te betrekken, behalve dat bij de vaststelling van het plan gemotiveerd moet worden hoe met het opgestelde milieuraapport rekening is gehouden (zie hiervoor en factsheet 3.1).

De drie toetsen zijn uitgevoerd ten behoeve van een te nemen besluit op respectievelijk gemeentelijk (Milieutoets Almere), provinciaal (Integrale Toets Noord-Holland Noord) en rijksniveau (Deelnota MER 750 ha PMR). Er is echter niet steeds met de politiek gediscussieerd over de uitkomsten van de toets. Reden daarvoor was het krappe tijdpad (Milieutoets Almere) en de relatief grote afstand tot de besluitvorming door het rijk (Deelnota MER 750 ha PMR). De resultaten van de Integrale Toets Noord-Holland Noord zijn uitgebreid bediscussieerd in een aparte GS-vergadering over het Ontwikkelingsbeeld. GS heeft vervolgens voor de “highlights” sturing gegeven hoe ermee om te gaan in het ontwerp-Ontwikkelingsbeeld.

Betrokkenheid toets bij planvorming

De Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel stellen geen eisen hoe de toets bij de planvorming te betrekken (zie factsheet 3.2).

De Integrale Toets Noord-Holland Noord heeft als enige directe ontwerp-bijdragen geleverd aan de planvorming: vragen van de ontwerpers werden beantwoord en bouwstenen werden aan de planvorming geleverd. Mede op basis hiervan is het ontwerp-Ontwikkelingsbeeld opgesteld. De Milieutoets Almere geeft de milieugevolgen van de keuzen in het ontwerp-structuurplan weer. Het ontwerp-structuurplan was daarbij in concept beschikbaar. Ook bij de Deelnota MER 750 ha PMR was het ontwerp-plan in concept beschikbaar. De directe ontwerp-bijdragen van deze twee toetsen waren dus gering.

Abstractieniveau

De Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel stellen geen eisen aan het abstractieniveau van de toets (zie factsheet 3.3).

De drie toetsen blijken qua abstractieniveau goed aan te sluiten op het plan- en besluitvormingsproces. Voor de Deelnota MER 750 ha PMR doet zich hierbij wel een bijzonderheid voor: deze is namelijk opgesteld voor de PKB⁺ en de toekomstige streekplanherziening en aangezien deze laatste meer detail vraagt is de Deelnota gedetailleerder dan strikt noodzakelijk voor de PKB⁺.

3.5 Bevindingen ten aanzien van projectmatige aspecten

Kosten

De Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel stellen geen eisen ten aanzien van de kosten van de toets (zie factsheet 4.1).

De opstelling van de drie milieurapporten is projectmatig aangepakt. Over de kosten van de drie projecten is het lastig vergelijkende uitspraken te doen, gezien het uiteenlopende karakter en de verschillende omstandigheden.

De Milieutoets Almere is het goedkoopste: werd uitgevoerd toen het ontwerp-structuurplan in concept beschikbaar was en de effectbeschrijving was gericht op een relatief beperkt aantal effecten met een hoog abstractieniveau. De Deelnota MER 750 ha PMR is de duurste: werd weliswaar uitgevoerd toen het ontwerpplan in concept beschikbaar was, maar met een uitgebreide en concrete effectbeschrijving. De Integrale Toets Noord-Holland Noord neemt een tussenpositie in: enerzijds een brede scope van effecten (milieu, economie en sociaal-cultureel), anderzijds op een duidelijk afgebakend moment in het planproces uitgevoerd (twee scenario's: Ruimte Geven en Ruimte Sparen).

De drie milieurapporten zijn door een extern adviesbureau opgesteld. Dit neemt niet weg dat voor onder andere begeleiding en communicatie intern kosten zijn gemaakt. Alleen voor de Milieutoets Almere is de verhouding tussen interne en externe kosten inzichtelijk en deze blijkt bijna gelijk te zijn.

Organisatie

De Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel stellen geen eisen ten aanzien van de organisatie van de toets (zie factsheet 4.2).

De opstelling van de drie milieurapporten is projectmatig aangepakt. Alle drie waren zelfstandige projecten, met een meer of minder grote link naar het planproces. De projectleider van de Integrale Toets Noord-Holland Noord zat tevens in het projectteam van het Ontwikkelingsbeeld. In Almere was de projectleider van de toets tevens inhoudelijk (milieu)specialist, terwijl de projectleider in Noord-Holland inhoudelijk generalist was. Beide werden ondersteund door specialisten. Voor de Deelnota MER 750 ha PMR zijn intern twee projectgroepen opgericht: één met de rol van initiatiefnemer en één met de rol van bevoegd gezag. De initiatiefnemer produceerde stukken, terwijl het bevoegd gezag deze toetste.

Doorlooptijd

De Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel stellen geen eisen ten aanzien van de doorlooptijd van de toets (zie factsheet 4.3).

Het opstellen van het milieurapport heeft circa 2 maanden (Milieutoets Almere), circa 7 maanden (Integrale Toets Noord-Holland Noord) en circa 12 maanden (Deelnota MER 750 ha PMR) gekost. De beschikbare tijd werd bij alle drie toetsen vanuit het planproces dwingend voorgeschreven.

4 WORKSHOP

4.1 Introductie workshop

Aan het einde van fase 1 is een workshop georganiseerd. Doel van de workshop was driedelig:

1. Informatieoverdracht richting de provincies over SMB;
2. Bespreking van de evaluatie van de drie “SMB-achtige” toetsen;
3. Discussie over een aantal stellingen rondom SMB.

Deelnemers waren afkomstig uit de milieu- en ruimtelijke hoek van de provincies, aangevuld met vertegenwoordigers van VROM, LNV, Infomil, gemeente Almere, gemeente Amsterdam, Commissie m.e.r. en DHV.

In bijlage 2 is het volledige verslag van de workshop opgenomen. Hieronder zijn de bevindingen ten aanzien van de stellingen weergegeven.

4.2 Reikwijdte en abstractieniveau van de SMB

Stelling 1: In een SMB voor een streekplan behoeven alleen alternatieven en milieueffecten van nieuwe planelementen (inclusief de invloed daarvan op Habitatgebieden) te worden beschreven. Hierover wordt genuanceerd gedacht.

- Autonome ontwikkelingen zullen meegenomen moeten worden. Ook zandwinlocaties die al 30 jaar op de kaart staan moeten getoetst worden. Je besluit immers niet af te zien van het aanwijzen van die locatie, terwijl het een politiek gevoelige beslissing is;
- Zaken die recent (b.v. 3 jaar geleden) zijn onderzocht hoeven niet nogmaals beschreven te worden. Daarbij wel nieuwe regelgeving meenemen (b.v. denk aan luchtkwaliteit of nieuwe kennis dat winning zeezand mogelijk is), waardoor een onveranderde situatie toch anders kan komen te liggen;
- Aangegeven wordt dat het schaalniveau waarop je kijkt van belang is: niet op perceel niveau maar op subprovinciaal (b.v. 10 gemeenten) niveau zaken analyseren;
- Afgevraagd wordt of je naast de milieudimensie ook andere zaken mee moet nemen. B.v. de economische en de sociaal-culturele. Spreidingsbeleid woningen heeft immers een milieueffect, maar ook een effect op voorzieningen (minder toegankelijk bij meer spreiding). Hier moet je de politiek over adviseren. Dit wordt onderschreven, maar niet in het kader van de SMB. SMB is naast dat soort adviezen ook een bouwsteen voor een integrale afweging door het bestuur;
- Gelderland heeft haar concept-SMB in de tas zitten. Gevraagd wordt naar het detail niveau. Beschrijft het SMB bij geluid L*den of conflictlengtes? Het is het laatste. Kosten zijn 70.000 euro, 70 p. en 30 kaarten met een focus op milieuhygiëne en duurzaamheid;
- Provinciegrens overschrijdende zaken (zoals b.v. bij het IJsselmeer) zouden in de SMB meegenomen moeten worden. Hoe cumulatieve effecten mee te nemen is onduidelijk. Opgemerkt wordt dat hierover jurisprudentie ontwikkeld zal moeten worden;
- Bestaande plannen (b.v. PKB Waddenzee) niet ter discussie stellen, maar als uitgangspunt nemen.

Stelling 2: Indien de SMB voor een streekplan tevens moet dienen als een passende beoordeling in het kader van artikel 6 van de Habitatrichtlijn, kan het detailniveau van die beoordeling niet verder gaan dan het detailniveau van dat streekplan.

Geconstateerd wordt dat de gedetailleerde informatie die LNV verlangd strijdig is met het principe om op een hoger abstractieniveau milieuinformatie te verkennen en te wegen. Wel is het zo dat de wat abstractere informatie hierbij feitelijk opgebouwd moet zijn uit meer gedetailleerde informatie uit het veld over rode lijst soorten etc.. Opgemerkt wordt dat een besluit in het streekplan redelijk uitgewerkt moet zijn, anders krijg je later veel verzet. Een te globale benadering zal dus contraproductief zijn c.q. de werklust naar lagere niveaus doorschuiven. Gelderland heeft contact met de Commissie m.e.r. gehad en vastgesteld dat een link nodig is met de instandhoudingsdoelstelling. Als er problemen ontstaan met het instandhouden van een soort rondom een stad dan moet dat bij de SMB aan de orde komen.

Algemene conclusie: Nee. I.i.g zoveel info dat je afweging kunt maken die in het kader van de passende beoordeling nodig is. Verdere detail in vergunningfase uitvoeren. Informatie'bodemp' is wel nodig, maar niet in het kader van de SMB aanbieden.

Stelling 3: Het beschrijven van de cumulatie van milieueffecten wordt bemoeilijkt door de onzekerheden met betrekking tot de realisering van de verschillende planelementen.

Noord-Holland geeft aan dat scenario's kunnen helpen: b.v. sterke groei bollenteelt doortrekken en aan de andere kant verdroging. Die twee ontwikkelingen conflicteren. Door deze scenario's te hanteren hebben we het conflict inzichtelijk gemaakt. VROM geeft aan dat het nuttig kan zijn, maar geen SMB is. Noord-Holland geeft aan dat de aanpak juist een onderdeel van een SMB-traject kan zijn. Afgevraagd wordt of alle elementen uit een streekplan meegenomen moeten worden.

Geconcludeerd wordt dat bij de SMB ervan uitgegaan moet worden dat alle planelementen uitgevoerd zullen worden. De SMB moet van het totaal de effecten beschrijven.

4.3 De kwaliteitsborging van de SMB

Stelling 1: Besluitvorming vraagt om een integrale afweging die mogelijk wordt gemaakt door onafhankelijke toetsing van alle relevante milieuaspecten.

Na discussie wordt geconcludeerd dat als je onafhankelijke toetsing laat uitvoeren, deze gericht moet zijn op alle onderdelen en niet alleen het natuurdeel. De belangrijkste reden hiervoor is dat het lastig is onderdelen van elkaar te scheiden: een plan is een samenhangend geheel, waarin het één met het ander samenhangt.

De bestuurders moeten zelf de flexibiliteit krijgen om wel of niet te kiezen voor onafhankelijke toetsing. Hierbij zou de "ja, tenzij"-regel moeten gelden: we doen onafhankelijke toetsing, tenzij het in het concrete geval niet zinvol is (motiveringsplicht). Als bestuurders zelf mogen kiezen is het gevaar aanwezig dat zij voor het wettelijk minimum kiezen.

Stelling 2: Toetsing hoeft niet altijd door de Commissie m.e.r. plaats te vinden. Dat kan ook door andere onafhankelijke deskundigen.

Het passeren van de Commissie m.e.r. wordt vanwege de volgende redenen niet aanbevolen:

- Via de Commissie m.e.r. is jarenlange kennis en kunde op m.e.r.-gebied gebundeld (bibliotheekfunctie). Gevaar is dat dit versnipperd raakt;
- Door het betrekken van de Commissie m.e.r. bij een project krijgt het project richting de intern organisatie en richting de buitenwereld een kwaliteitskeurmerk en dit zorgt voor geloofwaardigheid;
- Als bestuurders zelf de flexibiliteit krijgen om in te zetten wie ze zelf willen, is het gevaar aanwezig dat zij voor “goedgezinde” partijen kiezen: “wie betaalt, die bepaalt”.

Om te zorgen dat de Commissie m.e.r. de komende jaren voldoende body kan houden, kan bijvoorbeeld een convenant tussen overheden en Commissie worden gemaakt waarin een “afname-garantie” wordt vastgelegd.

Stelling 3: Onafhankelijke toetsing van de milieubeoordeling op één niveau –hetzij SMB, hetzij m.e.r.- is voldoende.

Na discussie wordt geconcludeerd dat het waarschijnlijk niet mogelijk is om maar één keer onafhankelijk toetsing uit te voeren: de plannen (met daarbij SMB of m.e.r.) verschillen qua abstractieniveau te veel. Ook hier zou de “ja, tenzij”-regel moeten gelden: we doen onafhankelijke toetsing bij SMB en bij m.e.r., tenzij het in het concrete geval niet zinvol is (motiveringsplicht).

4.4 De verhouding tussen SMB en opvolgend MER

Stelling 1: Ook als een plan SMB-plichtig is geworden omdat het een kader vormt voor m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten, zal op veel onderdelen van die SMB vaak geen m.e.r.-procedure volgen.

- Wordt - vooral als algemene constatering – onderschreven;
- Kanttekening daarbij is dat SMB bij een ruimtelijk plan strategisch en globaal is en MER op een bestemmingsplan zeker niet strategisch is;
- Het gaat ook om een bestuurlijk probleem: het abstractieniveau van het besluit: een helder besluit op strategisch niveau kadert het besluit op uitvoeringsniveau in, maar gebeurt dat ook altijd zo?
- Dat brengt de discussie op stelling 2.

Stelling 2: De provincie komt in de verleiding veel onderzoeksvragen “door te schuiven” naar het niveau van de gemeente die uiteindelijk de m.e.r.-procedure zal moeten uitvoeren.

- De verleiding waar de stelling het over heeft wordt onderkend, niet alleen wat betreft onderzoeksvragen maar ook de inhoud van het besluit;
- Men ziet zeker bij het onderdeel passende beoordeling (maar ook bij uitspraken over ruimtelijke reserveringen voor b.v. woningbouw) een trend om met vage bestuurlijke uitspraken - die ook nog eens lastig in SMB-effecten zijn te vertalen - de “echte” beoordeling door te schuiven naar het volgende, wel concrete besluit;
- In het algemeen vindt men de trend dat de provincie zo veel “afschuift” op gemeentes ongewenst;
- In de groep vindt men de formulering "kader voor m.e.r.-plichtige activiteit” erg vaag;
- Men constateert dat veel ruimtelijke plannen niet wettelijk zijn voorgeschreven (overigens wel bestuursrechtelijk), moet daar dan een SMB op worden gemaakt? (ja, zei Mari van Dreumel achteraf);
- Oplossingen voor dit probleem zouden kunnen zitten in een scherpere formulering van “wettelijk kader” in het wetsvoorstel; nu ben je te afhankelijk van “goede wil” van bestuurders m.b.t. SMB, ze kunnen er ook makkelijk onderuit.

Stelling 3: Een goedkope SMB leidt tot duurdere m.e.r.-procedures.

De stelling werd een beetje gechargeerd gevonden. Nuances kwamen als volgt:

- Op provinciaal niveau moet je het niet over inrichting hebben, maar over locatie. Het gemeentelijk niveau moet over inrichting besluiten;
- Bij de discussie over stelling 2 viel de opmerking: “als je de zaak in het SMB goed neerzet, maak je het makkelijker voor het daaropvolgende MER”. Toepasselijk in context stelling 3;
- Geconstateerd werd ook dat één van de lastige dingen bij SMB de horizontale koppeling tussen (Europese) richtlijnen is;
- Ook kwam hier de passende beoordeling weer boven drijven: moet je vogeltjes gaan tellen voor een streekplan? Zoniet, dan schuif je die passende beoordeling feitelijk door naar de gemeente.

5 COLOFON

Opdrachtgever	: IPO
Project	: SMB-OK project
Dossier	: W2024-01-001
Omvang rapport	: 22 pagina's
Auteur	: Martin ter Steege
Bijdrage	: Jan Bakker, Jasper Fiselier
Projectleider	: Martin ter Steege
Projectmanager	: Bart Humblet
Datum	: 3 januari 2005
Naam/Paraaf	:

BIJLAGE 1: FACTSHEETS FASE 1

Format

Hoofdcategorie:
Vraag:
Eis Richtlijn 2001/42/EG
Eis Wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd)
Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord
Invulling Milieutoets Structuurplan Almere
Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam

1. Procedure

Vragen:

- 1.1 Voor welk besluit is de toets uitgevoerd en valt het programma/plan in principe onder de SMB-werkings sfeer?
- 1.2 Is het voornemen om de toets uit te voeren bekend gemaakt?
- 1.3 Zijn de reikwijdte en de diepgang van het milieurapport (vooraf) expliciet benoemd? Zo ja, wie en wanneer heeft dit bepaald en hoe is dit gebeurd?
- 1.4 Was inspraak mogelijk? Zo ja, op welke momenten en van wie?
- 1.5 Is de Commissie voor de milieueffectrapportage betrokken bij de toets? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wel en hoe is de Commissie betrokken?
- 1.6 Is bij het besluit gemotiveerd wat met de resultaten van de toets is gedaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wel en hoe is dit gedaan?
- 1.7 Zijn andere bestuursorganen en partijen betrokken? Zo ja, welke, wanneer en waarover?

<p>Hoofdcategorie 1: Procedure</p>
<p>Vraag 1.1: Voor welk besluit is de toets uitgevoerd en valt het programma/plan in principe onder de SMB-werkingsfeer?</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG De richtlijn is van toepassing op twee soorten wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven programma's/plannen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • programma's/plannen waarin activiteiten worden aangewezen of overwogen (dus een kader vormen voor die activiteiten) die zijn opgenomen in bijlage I en II van de richtlijnen voor m.e.r.; • programma's/plannen waarvoor een passende beoordeling is vereist op grond van richtlijn 92/43/EEG, de zogenaamde Habitatrichtlijn.
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Gelijk aan eis Richtlijn 2001/42/EG.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord De Integrale Toets is uitgevoerd ten behoeve van het besluit van Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Holland over het ontwerp-Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. Het ontwikkelingsbeeld heeft dit jaar alsnog de streekplan-procedure doorlopen en daarmee streekplan-status gekregen.</p> <p>Het streekplan Noord-Holland Noord valt in principe onder de SMB-werkingsfeer, aangezien het een bestuursrechtelijk voorgeschreven plan is waarin in elk geval activiteiten zijn opgenomen die later m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn.</p> <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord en rapport Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere De Milieutoets is uitgevoerd ten behoeve van het besluit van Burgemeester en Wethouders (B&W) van Almere over het ontwerp-structuurplan Almere. Uiteindelijk heeft de gemeenteraad besloten over het structuurplan Almere.</p> <p>Het structuurplan Almere valt in principe onder de SMB-werkingsfeer, aangezien het een bestuursrechtelijk voorgeschreven plan is waarin in elk geval activiteiten zijn opgenomen die later m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn.</p> <p>Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere en rapport Milieutoets Structuurplan Almere.</p>

Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam

Het *MER Project Mainportontwikkeling Rotterdam (MER PMR)* is uitgevoerd ten behoeve van het besluit van kabinet over deel 1 van de Planologische Kernbeslissing-plus PMR (PKB⁺ PMR, deel 1). In deel 1 van de PKB⁺ is het beleidsvoornemen van het kabinet geformuleerd.

Onderdeel van het MER is de *Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR* welke specifiek ingaat op één van de in de PKB⁺ te nemen besluiten, namelijk de locatie(s) en inrichting voor 750 ha natuur- en recreatiegebied.

De PKB⁺ PMR valt in principe onder de SMB-werkings sfeer, aangezien het een bestuursrechtelijk voorgeschreven plan is waarin in elk geval activiteiten zijn opgenomen die later m.e.r.-(beoordelings)plichtig zijn.

Bron: rapport Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.

Hoofdcategorie 1: Procedure
Vraag 1.2: Is het voornemen om de toets uit te voeren bekend gemaakt?
Eis Richtlijn 2001/42/EG Geen eisen op dit punt.
Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Het bevoegd gezag moet het voornemen dat het een plan gaat voorbereiden bekend maken. Uiterlijk dient dit te gebeuren wanneer de reikwijdte en het detailniveau worden bepaald. Tevens dient bij de bekendmaking te worden aangegeven: <ul style="list-style-type: none"> • Of gelegenheid wordt gegeven tot, additioneel aan de reeds wettelijk voorgeschreven stappen, een meer intensieve betrokkenheid van publiek, bedrijfsleven of maatschappelijke groeperingen; • Of (onafhankelijk) advies onderdeel van de planvoorbereiding zal zijn; • Of een passende beoordeling op grond van artikel 6 of 7 van de Habitatrictlijn van toepassing is.
Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Nee, het voornemen om een Integrale Toets uit te voeren is niet op de formele wijze (advertentie) vooraf bekend gemaakt. De toets was gericht op de plan- en besluitvormers. Bovendien is er voor een uitgebreid communicatietraject rond het ontwikkelingsbeeld gekozen. Met nieuwsbrieven en bijeenkomsten zijn sleutelpartijen (+/- 100) continue op de hoogte gehouden. Het voornemen om een toets uit te voeren is wel vooraf aan deze partijen bekend gemaakt. Tot slot heeft bekendmaken aan de bevolking weinig meerwaarde, omdat de ervaring binnen Noord-Holland leert dat op abstracte plannen weinig reactie komt. Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.
Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Nee, het voornemen om een Milieutoets uit te voeren is niet op de formele wijze (advertentie) vooraf bekend gemaakt. De toets betrof een gemeentelijke actie om milieu in het ontwerp-structuurplan opgenomen te krijgen; er was geen formele procedure (niet intern en niet extern) voor de toets. Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.
Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam Ja, het voornemen om het MER PMR op te stellen is bekend gemaakt. Ten behoeve van het project is de m.e.r.-procedure doorlopen en dit is op de formele wijze bekend gemaakt. In dit geval zijn advertenties geplaatst in de Staatscourant en nationale en regionale dag- en weekbladen.

Ten tijde van het starten van de m.e.r.-procedure was nog niet duidelijk dat één van de in de PKB⁺ te nemen besluiten de locatie(s) en inrichting voor 750 ha natuur- en recreatiegebied zou zijn. Bij de bekendmaking kon dit (en dat hiervoor een Deelnota MER zou worden gemaakt) dan ook niet worden vermeld.

Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR en rapport Startnotitie PKB⁺/m.e.r. PMR.

<p>Hoofdcategorie 1: Procedure</p>
<p>Vraag 1.3: Zijn de reikwijdte en de diepgang van het milieurapport (vooraf) expliciet benoemd? Zo ja, wie en wanneer heeft dit bepaald en hoe is dit gebeurd?</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG Als een besluit wordt genomen over de reikwijdte en het detailleringniveau van de informatie die in het milieurapport moet worden opgenomen, worden instanties met een specifieke verantwoordelijkheid op milieugebied geraadpleegd (artikel 5, lid 4).</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen moeten worden geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieurapport.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Ja, de reikwijdte en de diepgang van de Integrale Toets zijn vooraf expliciet benoemd. Dit is in drie stappen gebeurd, waarbij reikwijdte en diepgang steeds verder aangevuld en verfijnd zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plan van Aanpak Ontwikkelingsbeeld, de Integrale Toets is hierin een onderdeel; 2. Plan van Aanpak Integrale Toets; 3. Advies Commissie voor de milieueffectrapportage over het toetsingskader. <p>Alle drie zijn vastgesteld door GS, zodat zij op de hoogte zijn van het doel van de toets en daarnaast gecommitteerd worden.</p> <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Ja, de reikwijdte en de diepgang van de Milieutoets zijn vooraf expliciet benoemd. Dit is gebeurd in het Plan van Aanpak Milieutoets, waarin onder andere inhoud, proces en organisatie staan.</p> <p>Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.</p>
<p>Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam Ja, de reikwijdte en de diepgang van het MER PMR en de Deelnota MER zijn vooraf expliciet benoemd. Dit is in drie stappen gebeurd, waarbij reikwijdte en diepgang steeds verder aangevuld en verfijnd zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Startnotitie PKB+/m.e.r. PMR; 2. Advies voor richtlijnen van de Commissie voor de milieueffectrapportage (3x); 3. Richtlijnen van de ministerraad.

Ten tijde van het starten van de m.e.r.-procedure was nog niet duidelijk dat één van de in de PKB⁺ te nemen besluiten de locatie(s) en inrichting voor 750 ha natuur- en recreatiegebied zou zijn. In de startnotitie kon dit (en dat hiervoor een Deelnota MER zou worden gemaakt) dan ook niet worden vermeld. In de periode na het uitbrengen van de startnotitie is meer duidelijkheid over de in de PKB⁺ te nemen besluiten ontstaan. In de richtlijnen van de ministerraad wordt dan ook expliciet op de 750 ha natuur- en recreatiegebied ingegaan. Vanwege de lange looptijd tussen startnotitie en richtlijnen van de ministerraad heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage driemaal geadviseerd over de richtlijnen (aan de ministerraad), ook over het deel 750 ha natuur- en recreatiegebied.

Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR, richtlijnenadviezen (3) Commissie voor de milieueffectrapportage en richtlijnen ministerraad.

Hoofdcategorie 1: Procedure
Vraag 1.4: Was inspraak mogelijk? Zo ja, op welke momenten en van wie?
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG Instanties met een specifieke verantwoordelijkheid op milieugebied en het publiek wordt de gelegenheid geboden hun mening te geven over het ontwerp-plan of –programma en het bijbehorende milieurapport (artikel 6, lid 2).</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Inspraak over het ontwerpplan en het milieurapport is mogelijk (volgens Algemene wet bestuursrecht).</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Nee, er was geen inspraak mogelijk op het Plan van Aanpak Integrale Toets en ook niet op de Integrale Toets zelf. Dit was een bewuste keuze: binnen het overallproces van het Ontwikkelingsbeeld was 6 maanden beschikbaar voor de toets (van Plan van Aanpak tot en met bouwstenen). Met inspraak kom je dan in de knel. Er is dus vanuit planningsoverwegingen gekozen om geen inspraak te organiseren. Bovendien was de vraag wat de meerwaarde zou zijn (de ervaring leert dat op abstracte plannen weinig reactie komt).</p> <p>Als meer tijd voor de toets beschikbaar was geweest had de provincie er misschien voor gekozen de sleutelpartijen erbij te betrekken, met name vanwege draagvlak.</p> <p>Op het ontwerp-streekplan Noord-Holland Noord was uiteraard wel inspraak mogelijk, maar niet op de Integrale Toets.</p> <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Nee, er was geen aparte inspraak op de Milieutoets mogelijk. Binnen het overallproces van het structuurplan was 2 maanden beschikbaar voor de Milieutoets. Deze periode was volledig nodig om de toets in te vullen, voor inspraak was derhalve geen tijd.</p> <p>De belangrijkste resultaten van de toets zijn als bijlage bij het ontwerp-structuurplan gevoegd. Het ontwerp-structuurplan stond uiteraard open voor inspraak (van een ieder) en indirect was dus toch inspraak op de (belangrijkste resultaten van de) toets mogelijk.</p> <p>Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.</p>

Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam

Ja, op twee momenten was inspraak (van een ieder) mogelijk: op de startnotitie en op het MER PMR. In de startnotitie was geen informatie over de 750 ha natuur- en recreatiegebied opgenomen. De Deelnota MER maakt onderdeel uit van het MER PMR.

De reacties op de PKB⁺ deel 1 en het bijbehorende MER zijn opgenomen in de PKB⁺ deel 2.

Los van de formele inspraak is ten behoeve van de Deelnota een informeel communicatietraject door de provincie met de omgeving gevolgd.

Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.

<p>Hoofdcategorie 1: Procedure</p>
<p>Vraag 1.5: Is de Commissie voor de milieueffectrapportage betrokken bij de toets? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wel en hoe is de Commissie betrokken?</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG Geen eisen op dit punt.</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Voor plannen met gevolgen voor Habitatgebieden of EHS-gebieden moet de Commissie voor de milieueffectrapportage worden geraadpleegd, tijdens de inspraak over het ontwerpplan en het milieurapport.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Ja, de Commissie voor de milieueffectrapportage is betrokken: de Commissie heeft vooraf advies gegeven over het toetsingskader van de Integrale Toets en achteraf over de uitkomsten van de toets. Beide adviezen zijn aangeboden aan GS. Daarnaast was de secretaris van de werkgroep van de Commissie aanwezig bij een aantal workshops over de toets.</p> <p>Het betrekken van de Commissie had tot doel de objectiviteit van de toets te waarborgen, ook richting de buitenwacht (“instantie met status voor objectiviteitstempel”).</p> <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Nee, de Commissie voor de milieueffectrapportage is niet betrokken. De reden is dezelfde als waarom ook geen aparte inspraak mogelijk was: de voor de toets beschikbare tijd (2 maanden) was volledig nodig om de toets in te vullen.</p> <p>Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.</p>
<p>Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam Ja, de Commissie voor de milieueffectrapportage is betrokken: de Commissie heeft vooraf drie keer advies gegeven over de richtlijnen voor het MER PMR en achteraf heeft de Commissie het MER getoetst aan de richtlijnen van de ministerraad. De Deelnota MER maakt onderdeel uit van het MER PMR.</p> <p>Bron: richtlijnenadviezen (3) en toetsingsadvies Commissie voor de milieueffectrapportage.</p>

<p>Hoofdcategorie 1: Procedure</p>
<p>Vraag 1.6: Is bij het besluit gemotiveerd wat met de resultaten van de toets is gedaan? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom wel en hoe is dit gedaan?</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG Instanties met een specifieke verantwoordelijkheid op milieugebied en het publiek worden in kennis gesteld hoe met het opgestelde milieurapport en de gegeven meningen rekening is gehouden (artikel 9, lid 1).</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Gemotiveerd wordt hoe met het opgestelde milieurapport en de gegeven meningen rekening is gehouden (volgens Algemene wet bestuursrecht).</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Ja, in de Nota aan GS over het ontwerp-Ontwikkelingsbeeld zijn de resultaten van de Integrale Toets apart behandeld: noemen van de 5 “highlights”, aangegeven van de gemaakte keuzes en weergegeven van de verantwoording (onder andere de discussie tijdens de aparte GS-vergadering). Deze Nota is vastgesteld door GS. Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Nee, bij het besluit is niet gemotiveerd wat met de resultaten van de Milieutoets is gedaan. Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.</p>
<p>Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam Ja, ten behoeve van het project is de m.e.r.-procedure doorlopen en dan moet verplicht bij het besluit gemotiveerd worden wat met de resultaten van het MER PMR is gedaan. De Deelnota MER maakt onderdeel uit van het MER PMR. Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.</p>

<p>Hoofdcategorie 1: Procedure</p>
<p>Vraag 1.7: Zijn andere bestuursorganen en partijen betrokken? Zo ja, welke, wanneer en waarover?</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG Als een besluit wordt genomen over de reikwijdte en het detailleringsniveau van de informatie die in het milieuraapport moet worden opgenomen, worden instanties met een specifieke verantwoordelijkheid op milieugebied geraadpleegd (artikel 5, lid 4).</p> <p>Instanties met een specifieke verantwoordelijkheid op milieugebied en het publiek wordt de gelegenheid geboden hun mening te geven over het ontwerp-plan of –programma en het bijbehorende milieuraapport (artikel 6, lid 2).</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen moeten worden geraadpleegd over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen milieuraapport.</p> <p>Inspraak over het ontwerpplan en het milieuraapport is mogelijk (volgens Algemene wet bestuursrecht).</p> <p>Voor plannen met gevolgen voor Habitatgebieden of EHS-gebieden moet de Commissie voor de milieueffectrapportage worden geraadpleegd, tijdens de inspraak over het ontwerpplan en milieuraapport.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Er was geen inspraak mogelijk, niet op het Plan van Aanpak Integrale Toets en ook niet op de Integrale Toets zelf (zie hiervoor).</p> <p>Met nieuwsbrieven en bijeenkomsten zijn sleutelpartijen (+/- 100) continue op de hoogte gehouden (zie hiervoor).</p> <p>De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft vooraf advies gegeven over het toetsingskader en achteraf over de uitkomsten. Daarnaast was de secretaris van de werkgroep van de Commissie aanwezig bij een aantal workshops over de toets (zie hiervoor).</p> <p>In het kader van de streekplan-procedure zijn uiteraard wel de geëigende partijen en bestuursorganen betrokken.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Er was geen aparte inspraak op de Milieutoets mogelijk (zie hiervoor).</p> <p>De Commissie voor de milieueffectrapportage is niet betrokken (zie hiervoor).</p> <p>In het kader van de structuurplan-procedure zijn uiteraard wel de geëigende partijen en bestuursorganen betrokken.</p>

Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam

Op twee momenten was inspraak (van een ieder) mogelijk: op de startnotitie en op het MER (zie hiervoor).

De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft vooraf drie keer advies gegeven over de richtlijnen voor het MER PMR en achteraf heeft de Commissie het MER getoetst aan de richtlijnen van de ministerraad (zie hiervoor).

De wettelijke adviseurs konden op de startnotitie en op het MER reageren.

Los van de formele inspraak en advisering is ten behoeve van de Deelnota MER een informeel communicatietraject door de provincie met de omgeving gevolgd (zie hiervoor).

In het kader van de PKB⁺-procedure zijn uiteraard de geëigende partijen en bestuursorganen betrokken.

2. Inhoud milieuraapport

Vragen:

- 2.1 Is de doelstelling van het plan/programma, en het verband met andere relevante plannen en programma's, expliciet in het milieuraapport opgenomen?
- 2.2 Is de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het milieu in beeld gebracht?
- 2.3 Zijn alle effecten zoals genoemd in de richtlijn en het wetsvoorstel in beeld gebracht? Zo nee, waarom niet?
- 2.4 Zijn alternatieven in beeld gebracht?
- 2.5 Hoe zijn de overige eisen met betrekking tot de inhoud van het milieuraapport uit de richtlijn en het wetsvoorstel ingevuld (monitoring, samenvatting, maatregelen, etc.)?

<p>Hoofdcategorie 2: Inhoud milieuraapport</p>
<p>Vraag 2.1: Is de doelstelling van het plan/programma, en het verband met andere relevante plannen en programma's, expliciet in het milieuraapport opgenomen?</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG De informatie in het milieuraapport omvat een schets van de inhoud en de belangrijkste doelstellingen van het plan of programma en het verband met andere, relevante plannen en programma's (bijlage 1).</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Gelijk aan eis Richtlijn 2001/42/EG.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Ja en nee. De doelstelling van het ontwikkelingsbeeld is de oplossing/invulling van een aantal kernopgaven. Deze zijn in de Integrale Toets afzonderlijk behandeld. Er is echter geen verband gelegd met andere relevante plannen/programma's. Bron: rapport Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Nee, de doelstelling van het structuurplan en het verband met andere relevante plannen/programma's zijn niet in de Milieutoets opgenomen. Bron: rapport Milieutoets Structuurplan Almere.</p>
<p>Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam Ja en nee. De dubbele doelstelling van PMR wordt expliciet in de Deelnota MER genoemd. Tevens wordt aangegeven hoe de 750 ha natuur- en recreatiegebied zich hiertoe verhoudt: de 750 ha natuur- en recreatiegebied moet een belangrijke bijdrage leveren aan de verwezenlijking van het tweede deel van de dubbele doelstelling: het verbeteren van de leefbaarheid rond de haven. Het verband met andere relevante plannen/programma's is echter niet duidelijk gelegd. Bron: rapport Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.</p>

<p>Hoofdcategorie 2: Inhoud milieuraapport</p>
<p>Vraag 2.2: Is de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het milieu in beeld gebracht?</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG De informatie in het milieuraapport omvat de relevante aspecten van de bestaande situatie van het milieu en de mogelijke ontwikkeling daarvan als het plan of programma niet wordt uitgevoerd (bijlage 1).</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Gelijk aan eis Richtlijn 2001/42/EG.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Ja, de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het milieu is in de Integrale Toets in beeld gebracht: per criterium van het toetsingskader is op een “factsheet” de huidige situatie en autonome ontwikkeling opgeschreven. Er is gewerkt op basis van bestaande informatie. Indien voor een bepaald criterium geen informatie over de autonome ontwikkeling beschikbaar was, is alleen de huidige situatie opgeschreven en is ook daaraan getoetst. Bron: rapport Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Ja, de huidige milieukwaliteit in 2000 is in de Milieutoets in beeld gebracht. Dit is gebeurd voor een aantal criteria, bijvoorbeeld nabijheid groen en water. In de Milieutoets is een autonome ontwikkeling beschreven, namelijk de milieukwaliteit in 2010 bij uitvoering van huidig beleid. Onder huidig beleid wordt het beleid in het structuurplan verstaan. De Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel verstaan onder autonome ontwikkeling de mogelijke ontwikkeling van het milieu als het plan- of programma juist niet wordt uitgevoerd. In de Milieutoets is dus geen autonome ontwikkeling in de zin van de Europese richtlijn en het Nederlandse wetsvoorstel beschreven. Voor de stad Almere is het overigens de vraag of er sprake kan zijn van een autonome ontwikkeling waarbij het plan- of programma niet uitgevoerd wordt; alle beschikbare ruimte in Almere is immers al (vanaf de drooglegging) vanuit het Rijk bestemd voor woningbouw. Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere en rapport Milieutoets Structuurplan Almere.</p>
<p>Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam Ja, de huidige situatie en autonome ontwikkeling van het milieu zijn in de Deelnota MER in beeld gebracht: voor de locaties is de huidige situatie algemeen en specifiek per thema opgeschreven, de autonome ontwikkeling is alleen algemeen voor de locaties opgeschreven. Bron: rapport Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.</p>

<p>Hoofdcategorie 2: Inhoud milieurapport</p>
<p>Vraag 2.3: Zijn alle effecten zoals genoemd in de richtlijn en het wetsvoorstel in beeld gebracht? Zo nee, waarom niet?</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG De informatie in het milieurapport omvat de mogelijke aanzienlijke milieueffecten (1), bijvoorbeeld voor de biodiversiteit, bevolking, gezondheid van de mens, fauna, flora, bodem, water, lucht, klimaatfactoren, materiële goederen, cultureel erfgoed, met inbegrip van architectonisch en archeologisch erfgoed, landschap en de wisselwerking tussen bovengenoemde elementen (bijlage 1).</p> <p>(1) Hieronder zouden secundaire, cumulatieve, synergetische, blijvende en tijdelijke, positieve en negatieve effecten, alsmede effecten op korte, middellange en lange termijn moeten vallen.</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Gelijk aan eis Richtlijn 2001/42/EG.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Nee, er is in de Integrale Toets niet ingegaan op de gezondheid van de mens. Alle overige genoemde milieueffecten zijn in de toets expliciet behandeld (dus ook biodiversiteit).</p> <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord en rapport Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere In de Milieutoets wordt ingegaan op: groen en water in de stad, nabijheid en bereikbaarheid, verkeersdruk, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, duurzaam ruimtegebruik, natuur en energie. Drie van de milieueffecten uit de Europese richtlijn vallen hier gedeeltelijk binnen: bevolking, lucht en klimaatfactoren. De toets omvat geen specifieke informatie over de overige milieueffecten. Dit heeft te maken met twee zaken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ontsluiting benodigde kennis. De kennis om aan veel milieueffecten invulling te geven was niet ontsloten, bijvoorbeeld op het gebied van flora en fauna; 2. Abstractieniveau van Europese richtlijn en structuurplan/Milieutoets. Het abstractieniveau van structuurplan/Milieutoets is hoger dan de eisen uit de Europese richtlijn. <p>Inmiddels is de kennis toegenomen en beter ontsloten. Als de toets dan ook nu was uitgevoerd was aan veel meer van de milieueffecten uit de Europese richtlijn invulling gegeven.</p> <p>Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere en rapport Milieutoets Structuurplan Almere.</p>

Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam

In de Deelnota MER wordt ingegaan op: natuur; recreatie; landschap, archeologie en cultuurhistorie; ruimtelijke kwaliteit; kust en zee; bodem en water; hinder en verkeer. Alle milieueffecten uit de Europese richtlijn komen aan bod, behalve gezondheid van de mens.

Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR en rapport Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.

Hoofdcategorie 2: Inhoud milieurapport
Vraag 2.4: Zijn alternatieven in beeld gebracht?
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG De informatie in het milieurapport omvat een schets van de redenen voor de selectie van de onderzochte alternatieven (bijlage 1).</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Gelijk aan eis Richtlijn 2001/42/EG.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Ja, twee alternatieven zijn in beeld gebracht: Ruimte Geven en Ruimte Sparen. Deze twee alternatieven zijn het resultaat van een trechteringsproces waarin vanuit vier thematische scenario's twee realistische, integrale alternatieven zijn opgesteld (Ruimte Geven en Ruimte Sparen). Uitgaande van dezelfde kernopgaven kiezen de twee alternatieven voor een eigen oplossing. De twee alternatieven zijn in de Integrale Toets beoordeeld.</p> <p>Bron: rapport Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Ja, op twee niveaus zijn alternatieven in beeld gebracht: voor 2010 en voor na 2010.</p> <p>Voor 2010 zijn twee ruimtelijke alternatieven bekeken: uitvoering van het beleid in het structuurplan (Autonome ontwikkeling) en uitvoering van het beleid in het structuurplan inclusief realisering van 9 extra kwaliteitsopgaven (Autonome ontwikkeling met kwaliteitsimpuls). Het is overigens de vraag in hoeverre dit alternatieven kunnen worden genoemd: beide gaan immers uit van hetzelfde beleid (Autonome ontwikkeling), het tweede alternatief doet alleen nog iets extra's (Extra kwaliteitsimpuls).</p> <p>Voor na 2010 zijn drie ruimtelijke alternatieven bekeken voor de doorgroei van Almere naar 300.000 tot 400.000 inwoners: Poort in de Randstad, Groen in de Randstad en Zelfstandig in de Randstad.</p> <p>Bron: rapport Milieutoets Structuurplan Almere.</p>
<p>Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam Ja, twee hoofdalternatieven zijn in beeld gebracht: geconcentreerde impuls en gedeelde impuls. Binnen elk alternatief zijn diverse varianten benoemd. Door deze te combineren ontstonden 10 alternatieven. In de Deelnota MER zijn de effecten van deze geanalyseerd.</p> <p>Bron: rapport Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.</p>

Hoofdcategorie 2: Inhoud milieurapport
Vraag 2.5: Hoe zijn de overige eisen met betrekking tot de inhoud van het milieurapport uit de richtlijn en het wetsvoorstel ingevuld (monitoring, samenvatting, maatregelen, etc.)?
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG</p> <p>De informatie in het milieurapport omvat naast bovenstaande (bijlage 1):</p> <ol style="list-style-type: none"> De milieukenmerken van gebieden waarvoor de gevolgen aanzienlijk kunnen zijn; Alle bestaande milieuproblemen die relevant zijn voor het plan of programma, met inbegrip van met name milieuproblemen in gebieden die vanuit milieuoogpunt van bijzonder belang zijn; De op internationaal, communautair of nationaal niveau vastgestelde doelstellingen ter bescherming van het milieu welke relevant zijn voor het plan of programma, alsook de wijze waarop met deze doelstellingen en andere milieuoverwegingen rekening is gehouden bij de voorbereiding van het plan of programma; De voorgenomen maatregelen om aanzienlijke negatieve effecten op het milieu van de uitvoering van het plan of programma te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen; Een beschrijving van de wijze waarop de beoordeling is uitgevoerd, met inbegrip van de moeilijkheden die bij het verzamelen van de vereiste informatie zijn ondervonden (zoals technische tekortkomingen of ontbrekende kennis); Een beschrijving van de voorgenomen monitoringsmaatregelen; Een niet-technische samenvatting van het milieurapport.
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd)</p> <p>Gelijk aan eis Richtlijn 2001/42/EG.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord</p> <ol style="list-style-type: none"> De milieukenmerken zijn opgenomen bij de beschrijving van de huidige situatie; Bestaande milieuproblemen zitten vervat in de kernopgaven en zijn tevens opgenomen bij de beschrijving van de huidige situatie; Vastgestelde doelstellingen zitten vervat in de toetsingscriteria: relevante doelstellingen zijn opgenomen in het toetsingskader voor het plan, bijvoorbeeld in hoeverre de alternatieven bijdragen aan vermindering van de CO₂-uitstoot. In de Integrale Toets is niet een apart hoofdstuk "beleid" gemaakt; Output van de toets was onder andere een aantal bouwstenen om het ontwikkelingsbeeld milieuvriendelijker te maken (mitigerende maatregelen); De aanpak van de Integrale Toets is kort beschreven. Voor elk criterium van het toetsingskader is op de bijbehorende factsheet de methodiek beschreven. Moeilijkheden die bij het verzamelen van de vereiste informatie zijn ondervonden zijn niet benoemd; Monitoringsmaatregelen zijn niet beschreven in de Integrale Toets; Van de Integrale Toets is een samenvatting gemaakt (11 pagina's). <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord en rapport Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>

Invulling Milieutoets Structuurplan Almere

- a. Niet in beeld gebracht;
- b. Niet in beeld gebracht;
- c. Vastgestelde doelstellingen zitten deels vervat in de toetsingscriteria: een aantal relevante doelstellingen zijn opgenomen in het toetsingskader voor het plan. In de Milieutoets is niet een apart hoofdstuk “beleid” gemaakt;
- d. Output van de toets was onder andere de inhoudelijke agenda voor vervolgoopgaven: aangegeven is hoe bij het vervolg van de structuurplanning en bij de verdere uitwerking van het structuurplan rekening kan worden gehouden met kansen en knelpunten voor de milieukwaliteit en daarnaast is aangegeven hoe de reeds gesignaleerde kansen en knelpunten kunnen worden benut of opgelost;
- e. De aanpak van de Milieutoets is kort beschreven. Voor elk criterium van het toetsingskader is de methodiek beschreven. Moeilijkheden die bij het verzamelen van de vereiste informatie zijn ondervonden zijn niet benoemd;
- f. Monitoringsmaatregelen zijn niet beschreven in de Milieutoets;
- g. Van de Milieutoets is een samenvatting gemaakt (3 pagina’s).

Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere en rapport Milieutoets Structuurplan Almere.

Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam

- a. De milieukenmerken zijn opgenomen bij de beschrijving van de huidige situatie;
- b. Bestaande milieuproblemen zijn opgenomen bij de beschrijving van de huidige situatie;
- c. Vastgestelde doelstellingen zitten vervat in de toetsingscriteria: relevante doelstellingen zijn opgenomen in het toetsingskader voor het plan. In de Deelnota MER zit in de bijlage een apart hoofdstuk “beleid” (bijlage A: Beleids- en toetsingskader);
- d. Bij de ontwikkeling van alternatieven en varianten zijn voor de grootste knelpunten meteen andere oplossingen of maatregelen bedacht (“vooraf”). Er zijn geen maatregelen “achteraf” benoemd;
- e. De aanpak van het zoekproces naar relevante en realistische alternatieven en varianten is beschreven. Ook is voor elk criterium van het toetsingskader de methodiek beschreven. Leemten in kennis zijn benoemd.
- f. Monitoringsmaatregelen zijn beschreven in de Deelnota MER;
- g. Van de Deelnota MER is geen aparte samenvatting gemaakt. Van het MER PMR is wel een samenvatting gemaakt (36 pagina’s), waarin de belangrijkste resultaten van de Deelnota MER zijn opgenomen.

Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR en rapport Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.

3. Plan- en besluitvormingsproces

Vragen:

- 3.1 Is de toets betrokken bij de *besluitvorming*? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe vond dit plaats en wat zijn bereikte resultaten?
- 3.2 Is de toets betrokken bij de *planvorming*? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe vond dit plaats en wat zijn bereikte resultaten?
- 3.3 Past de toets qua abstractieniveau bij het plan- en besluitvormingsproces? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet?

<p>Hoofdcategorie 3: Plan- en besluitvormingsproces</p>
<p>Vraag 3.1: Is de toets betrokken bij de <i>besluitvorming</i>? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe vond dit plaats en wat zijn bereikte resultaten?</p> <p>De “motiveringsplicht” wordt apart behandeld (vraag 1.6) en is niet bij deze vraag betrokken.</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG Geen eisen op dit punt.</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Geen eisen op dit punt.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Ja, de Integrale Toets is betrokken bij de besluitvorming: de resultaten van de toets zijn uitgebreid bediscussieerd in een aparte GS-vergadering over het ontwikkelingsbeeld (gehouden op locatie). Hierbij was de provinciale projectleider van de toets aanwezig.</p> <p>Resultaat was een vijftal eye-openers bij GS (woonwerkbalans, plattelandseconomie, fasering bedrijventerreinen, bereikbaarheid en spanning tussen leefbaarheid en grootschalige bollenteelt). GS heeft voor deze “highlights” sturing gegeven hoe ermee om te gaan in het ontwikkelingsbeeld.</p> <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Ja en nee. De Milieutoets is betrokken bij de besluitvorming: de belangrijkste resultaten van de toets zijn als bijlage bij het ontwerp-structuurplan gevoegd. Er heeft echter geen aparte discussie met de politiek plaatsgevonden.</p> <p>Als meer tijd voor de toets beschikbaar was geweest was er zeer waarschijnlijk voor gekozen de politiek te betrekken.</p> <p>Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.</p>
<p>Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam Ja, de Deelnota MER is betrokken bij de besluitvorming: de belangrijkste resultaten zijn opgenomen in het MER PMR.</p> <p>Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.</p>

Hoofdcategorie 3: Plan- en besluitvormingsproces
Vraag 3.2: Is de toets betrokken bij de <i>planvorming</i> ? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe vond dit plaats en wat zijn bereikte resultaten?
Eis Richtlijn 2001/42/EG Geen eisen op dit punt.
Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Geen eisen op dit punt.
Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Ja, de Integrale Toets is betrokken bij de planvorming: er is een aantal workshops gehouden waarbij ook het ontwerpteam aanwezig was en de output van de toets was onder andere een aantal bouwstenen voor het ontwikkelingsbeeld, deze zijn aan het ontwerpteam gegeven en (deels) opgepakt in het ontwikkelingsbeeld. De Integrale Toets is voor het gereedkomen van het ontwerp-Ontwikkelingsbeeld uitgevoerd. Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.
Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Ja en nee. De Milieutoets is betrokken bij de planvorming: ten eerste is een tweetal workshops gehouden waarbij het ontwerpteam ook aanwezig was en ten tweede vormde de output van de toets onder andere de inhoudelijke agenda voor vervolggaven (aangegeven is hoe bij het vervolg van de structuurplanning en bij de verdere uitwerking van het structuurplan rekening kan worden gehouden met kansen en knelpunten voor de milieukwaliteit en daarnaast is aangegeven hoe de reeds gesignaleerde kansen en knelpunten kunnen worden benut of opgelost). Het ontwerp-structuurplan was gereed bij aanvang van de Milieutoets en in de toets zijn alleen de effecten ervan in beeld gebracht. De toets had dus geen directe ontwerp-bijdrage aan het ontwerp-structuurplan. Achteraf had dit anders moeten. Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.
Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam Ja en nee. De Deelnota MER leverde een aantal belangrijke discussies (overkluizing A15 en natte variant Midden-IJsselmonde), de plannen waren echter al in een vergevorderd stadium toen met de Deelnota werd gestart (“Achteraf MER”). Dit laatste neemt overigens niet weg dat in de planvorming het milieuaspect wel degelijk is betrokken via diverse milieustudies. Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.

<p>Hoofdcategorie 3: Plan- en besluitvormingsproces</p>
<p>Vraag 3.3: Past de toets qua abstractieniveau bij het plan- en besluitvormingsproces? Zo ja, waarom wel? Zo nee, waarom niet?</p>
<p>Eis Richtlijn 2001/42/EG Geen eisen op dit punt.</p>
<p>Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Geen eisen op dit punt.</p>
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord Ja, de Integrale Toets past qua abstractieniveau bij het plan- en besluitvormingsproces:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De dilemma's vanuit de besluitvorming werden expliciet inzichtelijk gemaakt in de toets; 2. De effecten van beleidskeuzes werden globaal voor het hele (streekplan)gebied in beeld gebracht in de toets. <p>Op het abstractieniveau van de toets is expliciet gelet, omdat de neiging bestaat teveel in detail te schieten. Dit vond met name plaats bij het opstellen van het toetsingskader en de bijbehorende meetmethoden (om de criteria in het toetsingskader in beeld te brengen). Voor verkeer is er bijvoorbeeld gekozen om geen berekeningen op kruispuntniveau in 2030 uit te voeren, maar te werken met intensiteit/capaciteit-verhoudingen (I/C-verhoudingen).</p> <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere Ja, de Milieutoets past qua abstractieniveau bij het plan- en besluitvormingsproces: de effecten van beleidskeuzes werden globaal voor het hele (structuurplan)gebied in beeld gebracht in de toets.</p> <p>Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.</p>
<p>Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam De Deelnota MER is op de eerste plaats opgesteld voor de PKB⁺. De provincie Zuid-Holland wil deze Deelnota echter ook gebruiken voor de verplichte streekplanherziening (als de PKB⁺ is vastgesteld, moet een streekplanherziening plaatsvinden). De Deelnota is qua abstractieniveau afgestemd op deze toekomstige streekplanherziening. Dit is gedetailleerder dan voor de PKB⁺ nodig.</p> <p>Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.</p>

4. Projectmatige aspecten

Vragen:

- 4.1 Wat heeft de toets gekost?
- 4.2 Hoe was de toets georganiseerd?
- 4.3 Wat was de doorlooptijd van de toets?

Hoofdcategorie 4: Projectmatige aspecten
Vraag 4.1: Wat heeft de toets gekost?
Eis Richtlijn 2001/42/EG Geen eisen op dit punt.
Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Geen eisen op dit punt.
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord</p> <p>De Integrale Toets is deels intern (provincie) en deels extern (adviesbureau) uitgevoerd. De interne kosten bestonden uit personeelskosten voor begeleiding van het externe adviesbureau en kosten voor het opnemen van de toets in het communicatietraject (bijeenkomsten en nieuwsbrieven).</p> <p>De interne personeelskosten zijn niet expliciet inzichtelijk gemaakt. Hiervoor is dan ook geen bedrag te noemen. De kosten voor het opnemen in het communicatietraject bedroegen circa € 10.000,=. De externe kosten bestonden uit het inhuren van een adviesbureau om de toets in te vullen en bedroegen circa € 90.000,=.</p> <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere</p> <p>De Milieutoets is deels intern (gemeente) en deels extern (adviesbureau) uitgevoerd. De interne kosten bestonden uit personeelskosten voor begeleiding van het externe adviesbureau. Deze bedroegen circa € 30.000,= (circa 430 uur tegen een uurtarief van circa € 70,=). De externe kosten bestonden uit het inhuren van een adviesbureau om de toets in te vullen en bedroegen circa € 35.000,=.</p> <p>Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.</p>
<p>Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam</p> <p>De Deelnota MER is deels intern (provincie) en deels extern (adviesbureau) uitgevoerd. De externe kosten bestonden uit het inhuren van een adviesbureau om de Deelnota in te vullen en bedroegen circa € 350.000,=. In dit bedrag zit wel een aantal onderdelen dat meer bij de planvorming dan bij de Deelnota MER hoort. Schatting is dat productie van sec de Deelnota MER circa € 175.000,= heeft gekost.</p> <p>Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.</p>

Hoofdcategorie 4: Projectmatige aspecten
Vraag 4.2: Hoe was de toets georganiseerd?
Eis Richtlijn 2001/42/EG Geen eisen op dit punt.
Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Geen eisen op dit punt.
<p>Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord</p> <p>In de onderstaande figuur is de organisatie van de Integrale Toets en de link met het ontwikkelingsbeeld weergegeven. De projectleider van de toets zat in het projectteam van het ontwikkelingsbeeld (als plaatsvervangend overallprojectleider, met name gericht op de inhoud). Hij vormde hierdoor een belangrijke schakel tussen het ontwerp- (ontwikkelingsbeeld) en het evaluatieproces (Integrale Toets). Verdere vond afstemming tussen ontwerp- en evaluatieproces plaats door een aantal gezamenlijke workshops.</p> <p>De projectleider van de toets werd voor de toets bijgestaan door een senior milieudeskundige (inhoud) en een senior onderzoeker (methodiek). Samen met deze personen is de toets opgezet en zij hadden bovendien een toetsende functie ten aanzien van de producten van het externe adviesbureau dat de Integrale Toets invulde.</p> <pre> graph TD subgraph Ontwikkelingsbeeld PT[projectteam] PIT[pl Integrale Toets] end subgraph Integrale_Toets [Integrale Toets] B[Begeleiding: 1 senior milieudeskundige 1 senior onderzoeker] EAB[extern adviesbureau] end PIT --- B PIT --- EAB PT -- "Afstemming: ontwerpers-toetsers" --> PIT </pre> <p>Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.</p>
<p>Invulling Milieutoets Structuurplan Almere</p> <p>De projectleider van de toets werd voor de toets bijgestaan door specialisten op het gebied van stedenbouw, verkeer en vervoer en ruimtelijke ordening. De projectleider zelf was verantwoordelijk voor het milieuaspect. Samen met deze personen is de toets opgezet en zij hadden bovendien een toetsende functie ten aanzien van de producten van het externe adviesbureau dat de Milieutoets invulde.</p>

Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.

Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam

De provincie Zuid-Holland was verantwoordelijk voor de Deelnota MER en heeft een projectgroep initiatiefnemer en een projectgroep bevoegd gezag opgericht. Initiatiefnemer waren provincie en betrokken gemeenten, bevoegd gezag was de provincie.

De voorzitter van beide projectgroepen vormde de belangrijkste link met de PMR-organisatie (MER PMR, PKB⁺).

Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.

Hoofdcategorie 4: Projectmatige aspecten
Vraag 4.3: Wat was de doorlooptijd van de toets?
Eis Richtlijn 2001/42/EG Geen eisen op dit punt.
Eis Nederlands wetsvoorstel (zoals aan de Tweede Kamer gestuurd) Geen eisen op dit punt.
Invulling Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord De Integrale Toets is van maart tot en met september 2003 uitgevoerd. In maart is het Plan van Aanpak Integrale Toets opgezet en vastgesteld door GS en in september zijn de bouwstenen voor het ontwikkelingsbeeld aan het ontwerpteam gegeven (“de resultaten van de Integrale Toets in het ontwerp spoor voegen”). De doorlooptijd bedroeg dus 7 maanden. Bron: interview projectleider Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord.
Invulling Milieutoets Structuurplan Almere De Milieutoets is van half september tot en met half november 2001 uitgevoerd. De doorlooptijd bedroeg dus 2 maanden. Het Plan van Aanpak Milieutoets is voor half september opgesteld. Bron: interview projectleider Milieutoets Structuurplan Almere.
Invulling Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam De startnotitie van de m.e.r.-procedure PMR is mei 1998 verschenen. Toen was nog niet duidelijk dat één van de in de PKB ⁺ te nemen besluiten de locatie(s) en inrichting voor 750 ha natuur- en recreatiegebied zou zijn. In de startnotitie kon dit (en dat hiervoor een Deelnota MER zou worden gemaakt) dan ook niet worden vermeld. In de periode na het uitbrengen van de startnotitie is meer duidelijkheid over de in de PKB ⁺ te nemen besluiten ontstaan. Het toetsingsadvies MER PMR is door de Commissie voor de milieueffectrapportage oktober 2001 uitgebracht. De productie van sec de Deelnota MER heeft grofweg 12 maanden gekost. Hierbij geldt dat de Deelnota een keiharde planning vanuit PMR had en zich daaraan moest houden. Belangrijke bepalende factoren voor de doorlooptijd waren vragen vanuit het planproces die opgelost moesten worden (bijvoorbeeld rood voor groen) en methodische discussies over de effectbeschrijving en -vergelijking. Bron: interview projectmedewerker Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied PMR.

BIJLAGE 2: VERSLAG WORKSHOP FASE 1

Programma workshop SMB (23-11-2004)

- 10.00 – 10.05 Opening door de dagvoorzitter
- 10.05 – 10.15 Toelichting op het SMB-OK project (doel, opzet, fases) door Marijke Beumer, projectleidster
- 10.15 – 10.45 Toelichting door Mari van Dreumel, ministerie VROM, op de gevolgen voor de provincies van de SMB-Richtlijn en het wetsvoorstel tot implementatie daarvan
- 10.45 – 11.15 Toelichting door Martin ter Steege, DHV Ruimte en Mobiliteit, op de eerste fase van het onderzoek
- 11.15 – 11.30 Pauze
- 11.30 – 12.30 Discussie in 3 werksessies aan de hand van stellingen, onder leiding van de provinciale werkgroepleden
- 12.30 – 13.00 Terugmelding van de werksessies en samenvatting door de dagvoorzitter

Toelichting op de gevolgen voor de provincies van de SMB-Richtlijn en het wetsvoorstel tot implementatie daarvan (Mari van Dreumel)

Gepresenteerde sheets:

<p style="text-align: center;">Strategische milieubeoordeling</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Richtlijn 2001/42/EG ● Wetsvoorstel 29 811 ● Wijziging van Besluit m.e.r. 1994 	<p style="text-align: center;">Richtlijn SMB</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Verplicht tot: <ul style="list-style-type: none"> - het maken van een milieuraapport; - inspraak over het ontwerp plan en het milieuraapport ● Is aanvullend aan (cumulatief op) m.e.r.
<p style="text-align: center;">SMB – het speelveld</p> <ul style="list-style-type: none"> - plannen die voorzien in m.e.r.-plichtige activiteiten - plannen die een passende beoordeling moeten ondergaan 	<p style="text-align: center;">Welke plannen?</p> <ul style="list-style-type: none"> ● alle plannen op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. ● alle plannen op grond van de Planwet verkeer en vervoer. ● alle plannen op grond van de Wet op de waterhuishouding. ● de nota Drink- en industriewatervoorziening op grond van de Waterleidingwet; ● het Landelijk Afvalbeheersplan op grond van de Wet milieubeheer; ● een aantal plannen op grond van de Reconstructiewet concentratiegebieden.

- Waarom is er in het wetsvoorstel voor gekozen dat de Commissie m.e.r. alleen hoeft te worden geraadpleegd wanneer het gaat om een plan met gevolgen voor Habitatrictlijngebieden/EHS? Antwoord: vanwege twee redenen is hiervoor gekozen. Ten eerste streeft het kabinet een strikte implementatie van de Europese richtlijn na en daarin is geen rol voor de Commissie m.e.r. weggelegd. Ten tweede wil het kabinet de Commissie m.e.r. wel betrekken voor het “natuurdeel”, aangezien dit in de praktijk vaak moeilijkheden oplevert. Het staat uiteraard vrij om de Commissie m.e.r. ook voor andere onderdelen in te schakelen. De Commissie m.e.r. heeft aangegeven ruimhartig met dergelijke verzoeken om te zullen gaan;
- In de Europese richtlijn wordt over plannen en programma’s gesproken, terwijl het wetsvoorstel alleen over plannen rept. Hoe zit dat? Antwoord: het wetsvoorstel verstaat onder plannen tevens programma’s;
- Zijn programma’s, bijvoorbeeld Investeringsprogramma’s, SMB-plichtig? Antwoord: wat VROM betreft zijn Investeringsprogramma’s niet SMB-plichtig.

Toelichting op de eerste fase van het onderzoek (Martin ter Steege)

Gepresenteerde sheets:

**SMB-OK project:
bevindingen fase 1**

Martin ter Steege

Gateway to solutions

Te behandelen onderwerpen

- Opzet van het totale onderzoek
- Doel en aanpak fase 1
- Toelichting op de drie toetsen
- Bevindingen procedure
- Bevindingen inhoud milieुरapport
- Bevindingen proces
- Bevindingen projectmatige aspecten

Opzet van het totale onderzoek (1)

Het onderzoek is opgedeeld in twee fasen:

1. Evaluatie van een drietal uitgevoerde “SMB-achtige” toetsen;
2. Evaluatie van een vijftal lopende “echte” SMB-toetsen.

Opzet van het totale onderzoek (2)

F A S E 1	Stap 1	vragen	1e overleg
	Stap 2	vragen	3 SMB-projecten evaluatie rapportage 2e overleg
	Stap 3	stellingen	Deelnemers workshop 3e overleg
F A S E 2	Stap 4	vragen	5 SMB-trajecten meekijken rapportage 4e overleg
	Stap 5	stellingen	Deelnemers workshop 5e overleg
	Stap 6	aanbevelingen	rapportage 6e overleg

Doel en aanpak fase 1

Doel fase 1:

- Toetsing in hoeverre wordt voldaan aan de gestelde eisen (Richtlijn en wetsvoorstel);
- Evaluatie proces en projectmatige aspecten.

Aanpak: invullen vragenlijst aan de hand van de drie eindrapporten en interviews.

Toelichting op de drie toetsen (1)

Integrale Toets voor het Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord

- toets is gekoppeld aan streekplan
- twee scenario's zijn bekeken: Ruimte Geven en Ruimte Sparen
- mede op basis van de Integrale Toets is het (ontwerp) Ontwikkelingsbeeld opgesteld
- gericht op economische, milieu en sociaal-culturele effecten

Toelichting op de drie toetsen (2)

Milieuoets Structuurplan Almere

- toets is gekoppeld aan structuurplan
- verschillende scenario's zijn bekeken: ontwerp-structuurplan 2010 en 2010* (extra kwaliteitsimpuls), 3 scenario's voor 2030
- gericht op milieu-effecten

Toelichting op de drie toetsen (3)

Deelnota MER 750 ha natuur- en recreatiegebied Project Mainportontwikkeling Rotterdam

- toets is gekoppeld aan PKB*
- toets is onderdeel van de m.e.r.-procedure PMR
- diverse alternatieven en varianten zijn bekeken
- gericht op milieu-effecten

Bevindingen procedure

Procedurele eisen	Integrale Toets	Milieuoets	Deelnota MER
Bekendmaking	Nee	Nee	Ja (onderdeel m.e.r. PMR)
Raadpleging	Nee (wel Cie m.e.r.)	Nee (wel intern)	Nee (750 ha nog niet in beeld)
Opstelling Milieurapport	Ja	Ja	Ja
Tervisielegging + inspraak/raadpleging	Nee (niet Integrale Toets zelf)	Nee (niet volledige Milieuoets)	Ja
Motivering	Nee	Nee	Ja
Monitoring	Nog niet relevant	Nog niet relevant	Nog niet relevant

Bevindingen inhoud milieurapport

Inhoudelijke eisen	Integrale Toets	Milieuoets	Deelnota MER
Doelstellingen plan + verband andere plannen	Ja & nee (wel doelstellingen)	Nee	Ja & nee (wel doelstellingen)
Huidige situatie en autonome ontwikkeling	Ja	Nee (autonome ontwikkeling = uitvoering structuurplan)	Ja
Milieueffecten	Ja, behalve gezondheid	Nee	Ja, behalve gezondheid
Alternatieven	Ja (Ruimte Geven en Ruimte Sparen)	Ja (2010, 2010*, 3x 2030)	Ja (diverse alternatieven/varianten)
Overge eisen	Nee	Nee	Nee

Bevindingen plan- en besluitvormingsproces

Onderwerpen	Integrale Toets	Milieutoets	Deelnota MER
Betrokkenheid bij besluitvorming	Aparte discussie met GS over toets, incl. inhoudelijke sturing	Geen aparte discussie met politiek over toets	Geen aparte discussie met politiek over toets
Betrokkenheid bij planvorming	Tijdens opstellen ontwerp-plan (toets vooraf)	Ontwerp-plan al in concept beschikbaar (toets achteraf)	Ontwerp-plan al in concept beschikbaar (toets achteraf)
Abstractieniveau	Toets sluit aan bij plan/besluit	Toets sluit aan bij plan/besluit	Toets gedetailleerder, omdat deze ook bruikbaar voor streekplan moet zijn

Bevindingen projectmatige aspecten

Onderwerpen	Integrale Toets	Milieutoets	Deelnota MER
Kosten milieurapport	Externe kosten circa € 90.000,-, interne kosten niet duidelijk	Externe kosten circa € 35.000,- en interne kosten circa € 30.000,-	Externe kosten circa € 280.000,-, interne kosten niet duidelijk
Organisatie milieurapport	Projectmatige aanpak, projectleider Integrale Toets zat in projectteam Ontwikkelingsbeeld	Projectmatige aanpak	Projectmatige aanpak, onderscheid voor Deelnota MER in initiatiefnemer en bevoegd gezag
Doorlooptijd milieurapport	Circa 7 maanden, dwingend voorgeschreven	Circa 2 maanden, dwingend voorgeschreven	Circa 12 maanden, dwingend voorgeschreven

Ten aanzien van fase 2

Fase 2 = evaluatie van een vijftal lopende "echte" SMB-toetsen

- Wat vindt u de belangrijkste onderzoekspunten voor fase 2?
- Heeft u suggesties voor te onderzoeken SMB-toetsen in fase 2?

Vragen naar aanleiding van de presentatie:

- Wie bepaalt of aan de wettelijke eisen wordt voldaan? Antwoord: de rechter;
- Opgemerkt wordt dat de provincie Gelderland momenteel een SMB voor het nieuwe streekplan uitvoert en daarbij de Commissie m.e.r. vooraf en achteraf heeft betrokken, vergelijkbaar met m.e.r.;
- Wat zijn de gevolgen van de herziening van de WRO? Antwoord: dat is op dit moment nog niet te overzien.

Bevindingen werksessie 1: Reikwijdte en abstractieniveau van de SMB

Stelling 1: In een SMB voor een streekplan behoeven alleen alternatieven en milieueffecten van nieuwe planelementen (inclusief de invloed daarvan op Habitatgebieden) te worden beschreven. Hierover wordt genuanceerd gedacht.

- Autonome ontwikkelingen zullen meegenomen moeten worden. Ook zandwinlocaties die al 30 jaar op de kaart staan moeten getoetst worden. Je besluit immers niet af te zien van het aanwijzen van die locatie, terwijl het een politiek gevoelige beslissing is;
- Zaken die recent (b.v. 3 jaar geleden) zijn onderzocht hoeven niet nogmaals beschreven te worden. Daarbij wel nieuwe regelgeving meenemen (b.v. denk aan luchtkwaliteit of nieuwe kennis dat winning zeezand mogelijk is), waardoor een onveranderde situatie toch anders kan komen te liggen;

- Aangegeven wordt dat het schaalniveau waarop je kijkt van belang is: niet op perceel niveau maar op subprovinciaal (b.v. 10 gemeenten) niveau zaken analyseren;
- Afgevraagd wordt of je naast de milieudimensie ook andere zaken mee moet nemen. B.v. de economische en de sociaal-culturele. Spreidingsbeleid woningen heeft immers een milieueffect, maar ook een effect op voorzieningen (minder toegankelijk bij meer spreiding). Hier moet je de politiek over adviseren. Dit wordt onderschreven, maar niet in het kader van de SMB. SMB is naast dat soort adviezen ook een bouwsteen voor een integrale afweging door het bestuur;
- Gelderland heeft haar concept-SMB in de tas zitten. Gevraagd wordt naar het detail niveau. Beschrijft het SMB bij geluid L*den of conflictlengtes? Het is het laatste. Kosten zijn 70.000 euro, 70 p. en 30 kaarten met een focus op milieuhygiëne en duurzaamheid;
- Provinciegrens overschrijdende zaken (zoals b.v. bij het IJsselmeer) zouden in de SMB meegenomen moeten worden. Hoe cumulatieve effecten mee te nemen is onduidelijk. Opgemerkt wordt dat hierover jurisprudentie ontwikkeld zal moeten worden;
- Bestaande plannen (b.v. PKB Waddenzee) niet ter discussie stellen, maar als uitgangspunt nemen.

Stelling 2: Indien de SMB voor een streekplan tevens moet dienen als een passende beoordeling in het kader van artikel 6 van de Habitatrichtlijn, kan het detailniveau van die beoordeling niet verder gaan dan het detailniveau van dat streekplan.

Geconstateerd wordt dat de gedetailleerde informatie die LNV verlangd strijdig is met het principe om op een hoger abstractieniveau milieuinformatie te verkennen en te wegen. Wel is het zo dat de wat abstractere informatie hierbij feitelijk opgebouwd moet zijn uit meer gedetailleerde informatie uit het veld over rode lijst soorten etc.. Opgemerkt wordt dat een besluit in het streekplan redelijk uitgewerkt moet zijn, anders krijg je later veel verzet. Een te globale benadering zal dus contraproductief zijn c.q. de werklust naar lagere niveaus doorschuiven. Gelderland heeft contact met de Commissie m.e.r. gehad en vastgesteld dat een link nodig is met de instandhoudingsdoelstelling. Als er problemen ontstaan met het instandhouden van een soort rondom een stad dan moet dat bij de SMB aan de orde komen.

Algemene conclusie: Nee. I.i.g zoveel info dat je afweging kunt maken die in het kader van de passende beoordeling nodig is. Verdere detail in vergunningfase uitvoeren. Informatie'bodem' is wel nodig, maar niet in het kader van de SMB aanbieden.

Stelling 3: Het beschrijven van de cumulatie van milieueffecten wordt bemoeilijkt door de onzekerheden met betrekking tot de realisering van de verschillende planelementen.

Noord-Holland geeft aan dat scenario's kunnen helpen: b.v. sterke groei bollenteelt doortrekken en aan de andere kant verdroging. Die twee ontwikkelingen conflicteren. Door deze scenario's te hanteren hebben we het conflict inzichtelijk gemaakt. VROM geeft aan dat het nuttig kan zijn, maar geen SMB is. Noord-Holland geeft aan dat de aanpak juist een onderdeel van een SMB-traject kan zijn. Afgevraagd wordt of alle elementen uit een streekplan meegenomen moeten worden.

Geconcludeerd wordt dat bij de SMB ervan uitgegaan moet worden dat alle planelementen uitgevoerd zullen worden. De SMB moet van het totaal de effecten beschrijven.

Bevindingen werksessie 2: De kwaliteitsborging van de SMB

Stelling 1: Besluitvorming vraagt om een integrale afweging die mogelijk wordt gemaakt door onafhankelijke toetsing van alle relevante milieuaspecten.

Na discussie wordt geconcludeerd dat als je onafhankelijke toetsing laat uitvoeren, deze gericht moet zijn op alle onderdelen en niet alleen het natuurdeel. De belangrijkste reden hiervoor is dat het lastig is onderdelen van elkaar te scheiden: een plan is een samenhangend geheel, waarin het één met het ander samenhangt.

De bestuurders moeten zelf de flexibiliteit krijgen om wel of niet te kiezen voor onafhankelijke toetsing. Hierbij zou de “ja, tenzij”-regel moeten gelden: we doen onafhankelijke toetsing, tenzij het in het concrete geval niet zinvol is (motiveringsplicht). Als bestuurders zelf mogen kiezen is het gevaar aanwezig dat zij voor het wettelijk minimum kiezen.

Stelling 2: Toetsing hoeft niet altijd door de Commissie m.e.r. plaats te vinden. Dat kan ook door andere onafhankelijke deskundigen.

Het passeren van de Commissie m.e.r. wordt vanwege de volgende redenen niet aanbevolen:

- Via de Commissie m.e.r. is jarenlange kennis en kunde op m.e.r.-gebied gebundeld (bibliotheekfunctie). Gevaar is dat dit versnipperd raakt;
- Door het betrekken van de Commissie m.e.r. bij een project krijgt het project richting de intern organisatie en richting de buitenwereld een kwaliteitskeurmerk en dit zorgt voor geloofwaardigheid;
- Als bestuurders zelf de flexibiliteit krijgen om in te zetten wie ze zelf willen, is het gevaar aanwezig dat zij voor “goedgezinde” partijen kiezen: “wie betaalt, die bepaalt”.

Om te zorgen dat de Commissie m.e.r. de komende jaren voldoende body kan houden, kan bijvoorbeeld een convenant tussen overheden en Commissie worden gemaakt waarin een “afname-garantie” wordt vastgelegd.

Stelling 3: Onafhankelijke toetsing van de milieubeoordeling op één niveau –hetzij SMB, hetzij m.e.r.- is voldoende.

Na discussie wordt geconcludeerd dat het waarschijnlijk niet mogelijk is om maar één keer onafhankelijk toetsing uit te voeren: de plannen (met daarbij SMB of m.e.r.) verschillen qua abstractieniveau te veel. Ook hier zou de “ja, tenzij”-regel moeten gelden: we doen onafhankelijke toetsing bij SMB en bij m.e.r., tenzij het in het concrete geval niet zinvol is (motiveringsplicht).

Bevindingen werksessie 3: De verhouding tussen SMB en opvolgend MER

Stelling 1: Ook als een plan SMB-plichtig is geworden omdat het een kader vormt voor m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten, zal op veel onderdelen van die SMB vaak geen m.e.r.-procedure volgen.

- Wordt - vooral als algemene constatering – onderschreven;
- Kanttekening daarbij is dat SMB bij een ruimtelijk plan strategisch en globaal is en MER op een bestemmingsplan zeker niet strategisch is;
- Het gaat ook om een bestuurlijk probleem: het abstractieniveau van het besluit: een helder besluit op strategisch niveau kadert het besluit op uitvoeringsniveau in, maar gebeurt dat ook altijd zo?
- Dat brengt de discussie op stelling 2.

Stelling 2: De provincie komt in de verleiding veel onderzoeksvragen “door te schuiven” naar het niveau van de gemeente die uiteindelijk de m.e.r.-procedure zal moeten uitvoeren.

- De verleiding waar de stelling het over heeft wordt onderkend, niet alleen wat betreft onderzoeksvragen maar ook de inhoud van het besluit;
- Men ziet zeker bij het onderdeel passende beoordeling (maar ook bij uitspraken over ruimtelijke reserveringen voor b.v. woningbouw) een trend om met vage bestuurlijke uitspraken - die ook nog eens lastig in SMB-effecten zijn te vertalen - de “echte” beoordeling door te schuiven naar het volgende, wel concrete besluit;
- In het algemeen vindt men de trend dat de provincie zo veel “afschuift” op gemeentes ongewenst;
- In de groep vindt men de formulering "kader voor m.e.r.-plichtige activiteit” erg vaag;
- Men constateert dat veel ruimtelijke plannen niet wettelijk zijn voorgeschreven (overigens wel bestuursrechtelijk), moet daar dan een SMB op worden gemaakt? (ja, zei Mari van Dreumel achteraf);
- Oplossingen voor dit probleem zouden kunnen zitten in een scherpere formulering van “wettelijk kader” in het wetsvoorstel; nu ben je te afhankelijk van “goede wil” van bestuurders m.b.t. SMB, ze kunnen er ook makkelijk onderuit.

Stelling 3: Een goedkope SMB leidt tot duurdere m.e.r.-procedures.

De stelling werd een beetje gechargeerd gevonden. Nuances kwamen als volgt:

- Op provinciaal niveau moet je het niet over inrichting hebben, maar over locatie. Het gemeentelijk niveau moet over inrichting besluiten;
- Bij de discussie over stelling 2 viel de opmerking: “als je de zaak in het SMB goed neerzet, maak je het makkelijker voor het daaropvolgende MER”. Toepasselijk in context stelling 3;
- Geconstateerd werd ook dat één van de lastige dingen bij SMB de horizontale koppeling tussen (Europese) richtlijnen is;
- Ook kwam hier de passende beoordeling weer boven drijven: moet je vogeltjes gaan tellen voor een streekplan? Zoniet, dan schuif je die passende beoordeling feitelijk door naar de gemeente.

Samenvatting

Samenvattende opmerkingen van de dagvoorzitter:

1. SMB-projecten en aandachtspunten voor fase 2 van het SMB-OK project kunnen bij Marijke Beumer worden ingeleverd;
2. Marijke Beumer zal bij het rondsturen van het definitieve rapport van fase 1 de planning voor fase van het SMB-OK project aangeven;
3. Als personen in de begeleidingsgroep van het SMB-OK project willen participeren dan is dat mogelijk;
4. Ook fase 2 van het SMB-OK project zal worden afgerond middels een workshop;
5. Infomil krijgt momenteel 1 à 2 vragen per dag over SMB en iedereen kan Infomil bellen om over SMB te praten. Mogelijk dat Infomil volgend jaar een aantal cases en vragen/antwoorden op papier of internet zet;
6. Op de wijziging van het Besluit m.e.r. 1994 zal vanuit IPO-verband worden gereageerd;
7. Tijdens de volgende workshop zal ook gekeken worden naar de omgang met de politiek in het kader van SMB;
8. Onder dankzegging wordt iedereen smakelijk eten gewenst.